

Ολίγω πανορμούσθαι, ὅπερ σημαίνει ἀναθεωρῶ, ἀναθεωρῶν ἔξηγηθῶ, οὐ καθοδακόπουλος ἐρμηνεύει νὰ «ἀποκαταστήσῃ μὲ τὸ νοῦ του». Παράδοξος βεβαίως φαίνεται ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία ἀλλ᾽ εἶναι εύνόητος εἰς τὸν μανθάνοντα διὰ ἡ μεταφραζομένη γερμανικὴ μετάφρασις ἔχει «vernünfiggemäss erklären».

230d Οὕτως ἐκτοῦ ἀστεως οὗτος εἰς τὴν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς οὗτος ἔξω τείχους ἔμοιγε δοκεῖς τὸ παράπαν ἔξιέναι. Τὸ ἐκτῇ ἀρχῆ οὕτως εἶναι προφανῶς δεικτικὸν καὶ σημαίνει «οὕτως, ἃς λέγεται καὶ ὡς φαίνεται». Ἀλλ᾽ ὁ ἐκδότης μας ἐρμηνεύει ὡς ποσοτικὸν μεταφράζων τὸ χωρίον οὐχὶ ἀμέσως καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔνην μετάφρασιν, ὡς ἔξης: «τὸ σο σπάνια βγαίνεις ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ νὰ πᾶς πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς χώρας σου ἀλλὰ οὔτε κάν πέρα ἀπὸ τὰ τείχη, μοῦ φαίνεται, πὼς ἐβγῆκες ποτέ». Μεταφράζει δηλαδὴ κατὰ λέξιν τὸν Ritter (σ. 34): Ιδού· «So wenig kommst du über die Grenzen des Stadtgebiets heraus; ja nicht einmal über die Mauer scheinst du mir überhaupt hinauszugehen».

Εὖθὺς ἐν συνεχείᾳ λέγεται: Συγγίγνωσκέ μοι, ὁ ἄριστε. Τοῦτο δὲ μεταφράζεται «κατάλαβέ με, καλὲ φίλε μου»!!! ἀντὶ τοῦ «νὰ μὲ συγχωρῷς, φίλε μου». Μὴ θαυμάσῃ τις διμοσίευσιν τὴν παράδοξον ἔξηγησιν· αὕτη ἐγένετο κατὰ παρανόησιν τοῦ «τυφλοσύρτου» ἔχοντος «Halte mir das zu gut, mein Bester».

231a Οὐ γὰρ ὑπὸ ἀνάγκης ἀλλ᾽ ἐκόντες, ὡς ἐν ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύσαιντο, πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσιν=«Γιατὶ δὲν εἶναι ἡ ἀνάγκη ποὺ τοὺς πιέζει, ἀλλὰ αὐτόθιελά τους σκέπτονται τὰ ζητήματά των, δπως εἶναι τὸ καλύτερο, καὶ κάνουν τὸ καλὸ κατὰ τὴ δύναμιν ποὺ ἔχουν». Ο καλός μας ἐρμηνευτὴς ἀναφέρει τὸ ἐκόντες εἰς τὸ βουλεύσαιντο, ἐνῷ ἀνήκει εἰς τὸ εὖ ποιοῦσιν. «Οταν θελήσῃ νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ ξένου βοηθοῦ καὶ νὰ αὐτενεργήσῃ, εὖθὺς ναυαγεῖ. Ἀλλὰ πόσον καλῶς ἀποδίδεται τὸ χωρίον τοῦτο ὑπὸ τῶν παλαιοτέρων Ἐλλήνων μεταφραστῶν!

232d Πείσαντες μὲν οὖν ἀπεχθέσθαι σε τούτοις εἰς ἔρημίαν φίλων καθιστᾶσιν=«Καὶ ἀφοῦ βέβαια σὲ πείσουν νὰ αἰσθάνεσαι ἔχθρα γιῷ αὐτούς, σῷ ἐρημώνουν ἀπὸ φίλους». Ἀλλὰ τὸ ἀπεχθέσθαι εἶναι παθητικῆς καὶ οὐχὶ μέσης διαθέσεως. Διὰ τοῦτο ἡ ὁρθὴ γραφὴ, ἡ ὑπὸ τοῦ νοήματος ἀπαιτουμένη καὶ ὑπὸ τῶν προηγουμένων ἐπιβαλλομένη (ἀνωτέρω—232c—λέγεται «διόπερ καὶ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους τῶν ἐρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσιν, . . .) εἶναι ἀπέχεσθαι σε τούτων (διόρθωσις Stallbaum).

233a Καὶ μὲν δὴ βελτίονί σοι προσήκει γενέσθαι, ἐμοὶ πειθομένῳ ἢ ἐραστῇ=«Καὶ νὰ περιμένῃς (sic) πὼς θὰ γίνῃς καλύτερος, ἀν ἀκούσῃς ἡμένα παρὰ κανένα ἐραστή! Τὸ προσήκει (=εἶναι πρέπον εἰς σέ, σοῦ ἀνήκει) μένει ἀνεξήγητον, τὸ δὲ χωρίον ἐρμηνεύεται οὐχὶ αὐτὸν ἀλλ᾽ ἡ γερμανικὴ του μετάφρασις· Ιδοὺ αὕτη· Und gewiss ist zu erwarten, dass du besser wirst, wenn du mir und nicht einem Verliebten folgst!.

233d Προσήκει καὶ τῶν ἀλλῶν (καὶ τοῖς ἄλλοις ἐτέρα γραφὴ) μὴ τὸν βελτίστον ἀλλὰ τὸν ἀπορωτάτον εὖ ποιεῖ=«πρέπει καὶ στὰ ἄλλα (!!) νὰ κάνῃ κανεὶς τὸ καλό, δχι στοὺς πιὸ καλούς». Τὸ ἀλλότον δηλαδὴ παρανοηθὲν ἐξελήφθη ὡς οὐδέτερον, ἐνῷ εἶναι ἀρσενικὸν (=ἐκ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων).

234a (προσήκει χαρίζεσθαι) οὐδὲ ὅσοι τῆς σῆς ὥρας ἀπολαύ-

σογται, ἀλλ' οἶτινες πρεσβυτέρων γενομένων τῶν σφετέρων
ἀγαθῶν μεταδώσουσιν=«νὰ κάνη κανεὶς καλὸς... σὲ κείνους... πού,
δταν θὰ προχωρήσουν στὰ χρόνια, θὰ σοῦ δώσουν καὶ σένα ἀπὸ τὰ καλὰ ποὺ
ἔχουν». Παρενοήθη δλως τὸ κείμενον καὶ ἐγένετο ἐσφαλμένη ἔξήγησις. Ἡρμη-
νεύθη δηλαδὴ τὸ χωρίον, ως ἐὰν εἴχεν δνομαστικὴν πρεσβύτεροι γενό-
μενοι. «Οτι δὲ δὲν εἶναι ἀπλοῦν παρόραμα, φαίνεται καὶ ἐκ τῆς σελ. 56, ὅπου
ἐν τῇ ἀναλύσει τοῦ διαλόγου ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτό: «ὅταν προχωρήσουν
στὰ χρόνια» ἀντὶ τοῦ δροῦ «ὅταν προχωρήσῃς στὰ χρόνια, θὰ σοῦ δώσουν...». Περίεργον δμως, πῶς ἀφῆκεν ἐδῶ δὲ ἐκδότης τὸν «τυφλοσύρτην» του, δστις ἐρ-
μηνεύει κάλλιστα «wenn du älter geworden bist». «Ωστε καὶ τὸν πολύτιμον
ὅδηγὸν δὲν δύναται δὲ Θεοδωρακ. νὰ χρησιμοποιῆ καλῶς. Καὶ δμως ἐπιχειρεῖ
νὰ γίνῃ ἐκδότης ἀρχαίων συγγραφέων !!

234d Ἐμοὶ ἐδόκεις γάνυσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου=«ἔχοντας τὰ
μάτια μου ἐπάνω σου, μοῦ φαινόσουνα πὼς ἔλαμποκοποῦσες». Ορα τὴν δνομα-
στικὴν ἀπόλυτον (ἔχοντας=ἔχων). Ἀλλη τις μετάφρασις παλαιοτέρα γράφει
δροῦθις «παρατηρώντας σε ἐσχημάτισα τὴν γνώμη...».

235a Τῷ γὰρ ρητορικῷ αὐτοῦ μόνῳ τὸν νοῦν προσεῖχον.
τοῦτο δὲ οὐδὲ αὐτὸν δμην Λυσίαν οἶεσθαι ίκανὸν εἶναι
=«Εἶχα δηλαδὴ τὸ νοῦ μου μονάχα στὸ ρητορικό του ὑφος, ἐνῷ γιὰ τοῦτο ἐδῶ
(ἄν δηλαδὴ εἰπε δσα ἐπρεπε) εἶχα τὴ γνώμη, πὼς οὔτε καὶ δὲδιος δ Λυσίας θὰ
νόμιζε δτι εἶναι ἀξιος». Ἡ μετάφρασις εἶναι πλημμελής. διότι ἐκ τῶν συμ-
φραζομένων εἶναι σαφὲς δτι τὸ τοῦτο ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὸ περιεχόμενον
τοῦ λόγου ἀλλ' εἰς τὸ ρητορικόν. Ο ἐκδότης μας δμως ἔχει ποιόν τι ἐλα-
φρυντικόν, διότι εἰς τὴν αὐτὴν παρανόησιν ὑπέπεσον ἄλλοι τε καὶ δὲ καλὸς ὅδη-
γὸς Ritter.

235c πλῆρες πως τὸ στῆθος ἔχων αἰσθάνομαι παρὰ
ταῦτα ἀν ἔχειν εἰπεῖν ἔτερα μὴ χείρω=«Νοιώθω σὰν νὰ ἔχω τὸ
στῆθος μου γεμάτο καὶ πὼς θὰ μποροῦσα νὰ εἰπῶ κοντὰ σ' ἐκεῖνα ἄλλα ὅχι
χειρότερα». Κακῶς μεταφράζεται, ως ἐὰν τὸ ἔχων ἔξηρτάτο ἐκ τοῦ αἰσθά-
νομαι. Ἐκ τοῦ ζήματος δμως τούτου ἔξαρτάται (κατ' ἀσυνήθη τρόπον συ-
τάξεως) τὸ ἔχειν ἀν εἰπεῖν. Παρεσύρθη δ Θεοδωρακ. ἐκ τῆς γερμανικῆς
μεταφράσεως «Ich fühle, mein Herz ist voll,...» (σ. 41).

235d Λείπεται δὴ οἶμαι ἐξ ἀλλοτρίων ποθὲν να-
μάτων διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρῶσθαι με δίκην ἀγγείον=
«μένει λοιπὸν ἀκόμα, νομίζω, νὰ εἰπῶ ἀπὸ ποὺ ἀκούγοντας γέμισα,
σὰν νὰ ἥμουνα πιθύρι, μὲ ἔνεα νάματα». Ἡ μετάφρασις εἶγαι δλως ἐσφαλμένη.
Διότι 1) τὸ ποθὲν τοῦ κειμένου δὲν εἶναι ἐρωτηματικόν, δστε νὰ ἔξηγηθῇ «ἀπὸ ποὺ
ἀπὸ ποὺ» 2) δὲν ἔξαρτάται ἐκ τοῦ ἀκοῆς, δστε νὰ ἔξηγηθῇ «ἀπὸ ποὺ
ἀκούγοντας», ἀλλ'. ἀναφέρεται εἰς τὸ να μάτων (=ἐκ τινων ναμάτων). Ἐν-
ακούγοντας, αὐτὸς δὲ δὲ ἐκδότης ἀδυνατεῖ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ τὰ
ἀπλούστατα χωρία. Ἀλλως δὲ δὲν μεταφράζει, ως εἰρηται, τὸ ἀρχαῖον κείμενον
ἄλλα τὴν γερμανικὴν μετάφρασιν. «Οπου δὲν χειραγωγεῖται ὑπὸ τοῦ Ritter,
προσκρούει δεινῶς καὶ πίπτει οἰκτρῶς.

237c ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως=«ὅταν ἀρχίσουν τὴ σκέψη τῶν».

Τὸ ἀρχαῖον ὅμως σκέψις δὲν εἶναι ισοδύναμον πρὸς τὸ νῦν λεγόμενον «σκέψις», ἀλλὰ σημαίνει τὴν ἀμφιβολίαν καὶ, ως ἐνταῦθα, τὴν ἔρευναν. Δὲν ἔβλεπεν ὁ ἐκδότης τὴν γερμανικὴν μετάφρασιν: «Am Anfang der Unterseuchung»; Ἀλλ' ὅσακις—ως ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω—ἀποσύρῃ τὸ βλέμμα ἀπὸ τοῦ «τυφλοσύρτου», χάνεται ἐντελῶς.

237d δμολογία θέμανοι δρον. Κακῶς ἀντιγράφει τὸ ἀρχαῖον κείμενον, διότι τὸ δρθύνειν εἶναι δμολογία.

238b Καὶ τἄλλα δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν εἰσι μιῶν ὄματα τῆς ἀεὶ δυναστευόσης, ἢ προσήκει καλεῖσθαι πρόδηλον=«Καὶ μὲν τἄλλα δὲ τὰ συγγενικὰ καὶ γιὰ τις συγγενικὲς ἐπιθυμίες ὀνόματα εἶναι φάνερὸς πώς ἐκείνη ἡ ἐπιθυμία ποὺ κάθε φορά βασιλεύει πρέπει νὰ δίνῃ τὸ δνομα». Τὸ μέρος τοῦτο παραφράζεται κατὰ τρόπον ἀνεπιτυχῆ καὶ ἀδιανόητον. Δὲν δύναται τις ὅμως νὰ ἀξιώσῃ παρὰ τοῦ ἐκδότου πλείονα, διότι τὸ χωρίον εἶναι δύσκολον καὶ ὁ ξένος δδηγὸς δὲν βοηθεῖ. Μή δυνάμενος νὰ εἴπω ἐνταῦθα περὶ τούτου πλείονα παρατηρῶ μόνον διὰ εἰς τὴν δρθήν κατανόησιν συντελοῦσιν δσα γράφει εὗστοχα δ Stallbaum.

238c νικήσασα ἀγωγῇ...=«ἐνίκησε γιατὶ τραβοῦσε ἐμπρός»!

Ἡ ἔξηγησις εἶναι ἐσφαλμένη, ως εἶναι καὶ ἡ τοῦ Ritter «auf ihmem Siegeszuge». Ἡ δρθή ἐρμηνεία εἶναι: «ἀφοῦ ἐνίκησε κινητοποιηθεὶς». Ἄγωγὴ δηλαδὴ ἐνταῦθα εἶναι διὰ τοὺς λέγομεν σύμερον ἐν τῇ στρατιωτικῇ γλώσσῃ «κινητοποίησις». Πβ. Πλάτ. Νόμ. 764d, 819c. (Ίδε καὶ Γρ. Βερναρδάκην ἐν λ. ἀγωγῇ).

239a ἥττων δὲ ἀμαθῆς σοφοῦ=«πιὸ ἀδύνατος...» κατὰ τὴν γερμανικὴν μετάφρασιν «eschwächter». Ἀλλ' ἥττων εἶναι ἐνταῦθα ὁ «κατώτερος», ἀντίθετος δὲ ὁ μνημονευθεὶς καὶ εἰ ττων (=ἀνώτερος) καὶ οὐχὶ ὁ «πιὸ δυνατός». Ἡ ἔννοια εἶναι εὐρυτέρα, μὴ περιοριζομένη εἰς τὴν δύναμιν, ως δηλοῦσι τὰ προσαγόμενα παραδείγματα. Πόσον καλύτερον ἐρμηνεύουσιν αἱ παλαιότεραι Ἑλληνικαὶ μεταφράσεις! Ὁ ἐκδότης μας ὅμως θητεύει δουλικῆς εἰς τὸν Γερμανὸν κύριον.

239c Τὰ μὲν οὖν κατὰ διάνοιαν ἐπίτροπός τε καὶ κοινωνὸς οὐδαμῇ λυσιτελῆς ἀνὴρ ἔχων ἔρωτα=«Ωστε γιὰ δσα εἶναι τῆς ψυχῆς (sic), ἀνθρωπὸς ποὺ κατέχεται ἀπὸ ἔρωτα δὲν εἶναι καθόλου ὀφέλιμος γιὰ παραστάτης καὶ σύντροφος». Οὔτε δρθὰ εἶναι οὔτε σαφῆ· ἐρμηνεύτεον «Λοιπὸν δσον μὲν ἀφορᾶ εἰς τὸ πνευματικὸν μέρος (τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν) ὁ ἀνθρωπὸς ὁ κατεχόμενος ὑπὸ ἔρωτος...». Τὸ δὲ εὐθὺς ἐπόμενον τὴν δὲ τοῦ σώματος ἔξιν τε καὶ θεραπείαν κάκιστα μεταφράζεται ως αἰτιατικὴ τῆς ἀνιψιότητος· διότι πράγματι εἶναι ἀντικείμενον τοῦ μετὰ δύο στίχους κειμένου ίδειν. Θὰ ἀντείπῃ τις ὅμως· Ἀλλ' αὐτά, κύριε, ἀφορῶσιν εἰς τοὺς μεταφράζοντας τὸ ἀρχαῖον κείμενον καὶ οὐχὶ τὴν ἔννην μετάφρασιν. Οὐδεμία ἀντίρρησις.

240a...τὸ αὐτοῦ γλυκὺ ως πλεῖστον χρόνον καρποῦσθαι ἐπιθυμῶν=«...γιατὶ πέθεῖ νὰ καρπώνεται τὴν ἥδονή του (sic) ὃσο γίνεται πιὸ πολὺν καιρό». Δὲν ἀποδίδεται καλῶς τὸ «τὸ αὐτοῦ γλυκύ». Πόσον δρθότερον ἐρμηνεύει παλαιοτέρα τις μετάφρασις· «ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖ νὰ

παρατείνη δσον τὸ δυνατὸν περισσότερον χρόνον τὴν ίδιαν του γλυκεῖαν ἀπόλαυσιν».

240d... ὅς ἔκειν φ μὲν ἥδονάς ἀεὶ διδοὺς ἄγει... = «... ποὺ σὲ κεῖνον βέβαια πάντα φέρνει καὶ δίνει ἥδονές». Μεταφράζει καὶ ἔδω κατὰ τὸν ἔνον βοηθὸν «das ihm immer Genüsse schenkt und bringt», ἀλλ᾽ ἐσφαλμένως διότι τὸ ἄγει σημαίνει ἐνταῦθα δὲ τι καὶ τὸ κινεῖ, ἔλαύνει (=ἄγει καὶ φέρει) οὐχὶ ἐπάγει. Τὴν δοθήν σύνταξιν μνημονεύει μὲν καὶ ὁ Ritter ἀλλ᾽ ἐρμηνεύει κατὰ τὴν σφαλεράν.

Τὸ δὲ ἀκολουθοῦν ὡστε μεθ' ἥδονῆς ἀραιότως αὐτῷ ὑπηρετεῖν τε εἰ ν ἕρμηνεύθη «κι ἔτσι εὑφραίνεται νὰ τοῦ εἶναι πιστὸς ὑπηρέτης». Παντελῆς παρανόησις. Ποὺ εὑρέθη τὸ «εὑφραίνεται»; «Ἐπειτα ποῖος εὑφραίνεται, διοῖτος ἦ» ἢ μεγαλύτερος;! Δυστυχῶς τὸ χωρίον παρενοήθη ὑπὸ πολλῶν. «Υποκείμενον τοῦ ὑπηρετεῖν εἶναι τὸν «οἰστρον», ἥ δὲ ἔξιγησις εἶναι ἡ ἔξις· «ῶστε (διοῖτος) νὰ ὑπηρετῇ μὲν ἥδονὴν καταλλήλως αὐτὸν (τὸν ἔραστήν).» Εν ἀλλοις λόγοις διοῖτος τῆς ἀκολασίας κινεῖ συνεχῶς τὸν ἔραστήν.

240e Ως δὲ αὕτως ψόγους νήφοντος μὲν οὐκ ἀνεκτούς, εἰς δὲ μέθην λόντος, πρὸς τῷ μὴ ἀνεκτῷ, . . . χρωμένον = «κι ἔπειτα (θὰ ἀκούῃ) πάλιν ψόγους ποὺ οὔτε ἀπὸ ἔνα νηφάλιο τοὺς ἀνέχεται κανείς, ἀφησε πιὰ ἀπὸ ἔνα μεθυσμένο . . .». Παντελῆς καὶ ἐνταῦθα παρανόησις. Δὲν πρόκειται περὶ «ἔνδος νηφαλίου» καὶ «ἔνδος μεθυσμένου» ἀλλὰ περὶ τοῦ ἔραστοῦ «ὅταν νήφῃ» καὶ «ὅταν μεθύῃ». Τὸ νόημα εἶναι: «ὅταν ὁ ἔραστής εἶναι νηφάλιος, κάμνει εἰς τὸν ἀγαπημένον του ψόγους μὴ ἀνεκτούς. ὅταν δὲ εἶναι μεθυσμένος, κάμνει ψόγους ὅχι μόνον μὴ ἀνεκτούς ἀλλὰ καὶ αἰσχρούς». «Αν δικαστικούς καὶ τοῦτο τὸ μέρος παρημηνεύθη, πταίει βεβαίως διὰ τοῦτο διένος διηγόδος. Ἄλλα πταίει καὶ διεκδότης μας, διστις περιορίζεται τυφλῶς εἰς μόνον ἐκείνον καὶ δὲν συμβουλεύεται καὶ ἀλλούς διένους. Ενταῦθα ἕρμηνεύει εὑστόχως διό Robin, διὸ ἔπειτε νὰ μὴ ἀγνοῇ. Ἄλλα—θὰ εἴπῃ τις—τί δύνανται νὰ ὀφελήσωσι πάντες οἱ διένοι τὸν ἀγνοοῦντα τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης;

241e αἰς (Νύμφαις) μεσὺ προύβαλες ἐκ προνοίας = «ὅπου ἔστι μὲν ἔφερες μὲν σκοπὸ μπροστά τους»! Ἡ δοθήν ἕρμηνεία εἶναι «εἰς τῶν διοίων τὴν διάθεσιν μὲν παρέδωκες ἐκ προθέσεως».

242a Τάχα . . . τοι μεν = «πᾶμε»! Λέγεται «θὰ ἀπέλθωμεν ταχέως».

242c Ο Σωκράτης λέγει δτι δὲν εἶναι μάντις πάνυ σπουδαῖος ἀλλ᾽ «δισυγκαυτῷ μόνον ἴκανός», δηλαδὴ εἶναι μαντικὸς τόσον μόνον, ὃστε νὰ ἔξυπηρετῇ ἑαυτὸν (πβ. καὶ Μάξ. Τύρ. 14, 3 «ὅσον αὐτῷ ἴκανὸν εἶναι χρησμοφδεῖν»). Τὸ πρᾶγμα εἶναι σαφέστατον. Καὶ δικαστικὸς ἀκδότης εἶναι παράδοξον, πῶς καταλήγει εἰς τὴν περίεργον παρεμμηνείαν τὴν ἐκμας εἶναι παράδοξον, πῶς καταλήγει εἰς τὴν περίεργον παρεμμηνείαν τὴν ἐκτιθεμένην ἐν σημειώσει (σελ. 339, 4) «εἶναι τόσο λίγο μαντικός, ὃστε μόνος του ἥμπορει νὰ ἔρμηνεύσῃ τὴν μαντική του»!!

242e «Ετι τε = Μά . . . (sic). εἰ . . . εὖδοκιμή σετον ἐν αὐτοῖς = «ἀν . . . φέζουν μέσα τους φέζες»! μονσικὸς δὲν = «σωστὸς δουλευτὴς τῶν Μουσῶν». «Ψιριστε Θεέ...!!

244a Τὸ ἀπλοῦν κακῶς μεταφράζεται «ἀπλό», διότι σημαίνει τὸ αὐτόδηλον, ἐπομένως γενικῶς ἀνεγγνωρισμένον. Τὸ δὲ κατωτέρω μέντοι, διένο

δηλοῦται ποία ἀκριβῶς μανία εἶναι καλή, μένει ἀνεξήγητον.

244^β τῇ καλλίστῃ τέχνῃ=«μὲ τὴν κατώτερη (!) τέχνη». «Ωστε «κάλλιστος»=κατώτερος !! Ἀσφαλῶς δὲν εἴμεθα καλά.

· Ή ἐν σελ. 345 σημείωσις 2 ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ἔτυμολογίαν τῆς λ. «κοίνοϊστική» προέρχεται ἐκ τοῦ Ἑρμείου, δστις δμως δὲν μνημονεύται.

245^δ εἰ γὰρ ἐκ τοῦ ἀρχὴ γίγνοιτο, οὐκ ἀντίξαρχῆς γίγνοιτο=«γιατὶ ἀνὴρ ἀρχὴ ἐγίνονταν ἀπὸ κάτι, δὲν θὰ ἔτατε πιὰ ἀρχὴ». Εἶναι πρόδηλον δτι ἡ ἐρμηνεία γίνεται; δσεὶ ἡ γραφή ἡτο «οὐκ ἀντίξαρχὴ γίγνοιτο» (ἢν δντως ἄλλοι ἔχουσιν). «Ωστε δ καλός μας ἐκδότης ἄλλα γράφει δς κείμενα καὶ ἐρμηνεύει ἄλλο ἀντί ἄλλων !

245^ε ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτον αὐτόν τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται=«δὲν θὰ ντραπῇ κανεὶς νὰ λέῃ πώς αὐτὴν εἶναι ἡ οὐσία κι αὐτὸς ὁ λόγος τῆς ψυχῆς»! Ἐκ τῆς ἐρμηνείας καὶ ἐκ τῆς ολκείας σημειώσεως (σ. 349, σημ. 3) φαίνεται δτι δ κ. Θεοδωρακόπουλος ἔχει παρανοήσει ἐντελῶς τὰ πράγματα καὶ φαντάζεται δτι κατὰ τὸν Πλάτωνα ἡ ψυχὴ εἰ γαὶ λόγος!!! Ποῦ καταντᾶ τις, δταν ἀγνοοῦ Ἑλληνικὰ καὶ ἑξηγηθεῖ αὐθαιρέτως. Ἄλλο, εὐλογημένε ἀνθρώπε, λόγος ἐνταῦθα εἶναι οὐδὲν ἄλλο ἢ δ, τι λέγομεν ἄλλως ὁρισμός τὸ χωρίον ἐρμηνευτέον δδε «οὐδεὶς θὰ αἰσθανθῇ ἐντροπὴν νὰ εἴπῃ δτι οὐσία καὶ ὅρισμός (ἐννοια) τῆς ψυχῆς εἶναι ἀκριβῶς τοῦτο (=τὸ κινεῖν ἑαυτήν)». Τὸ τοῦτο αὐτὸν ἐγένετο ἀρσενικὸν γένους (τοῦτο γαὶ τὸν) καθ' ἔλξιν. Ἡ παρερμηνεία λοιπὸν τοῦ χωρίου ἥγαγε τὸν σοφὸν ἐκδότην εἰς παράδοξα καὶ φανταστικὰ συμπεράσματα, καθ' ἂν ἡ ψυχὴ εἶναι κατὰ Πλάτωνα λόγος!. Ὁ φιλόσοφος δμως σαφέστατα λέγει ἐνταῦθα δτι «ὅρισμός καὶ ἐννοια τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ αὐτοκινησία, τ. ἔ. κύριον γνώρισμα τῆς ψυχῆς εἶναι τὸ δτι κινεῖ αὐτὴν ἑαυτήν»· δὲ Θεοδωρακόπουλος ἐρμηνεύει «Ἡ ψυχὴ εἶναι (κατὰ Πλάτωνα) λόγος!!! Εὖγε. Ἄλλο ἡ χονδροειδῆς αὔτη καὶ ἀπίστευτος διαστροφὴ εἶναι δντως ἀσυγχώρητος, διότι δ ἔνος δδηγός εἶναι ἐν τῇ μετάφρασει σαφέστατος, τὸ δὲ λόγος ἐρμηνεύει κάλλιστα Begriffsbestimmung. «Ωστε οὐδὲν ἡ ξένη βοήθεια ὠφελεῖ, δταν τις εἶναι ἀμοιρος τῶν στοιχείων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

246^β Πᾶσα ψυχὴ=«δλη ἡ ψυχὴ»!! Ἄλλα πᾶσα ψυχὴ εἶναι =ἐκάστη ψυχή, κάθε ψυχή, οὐχὶ «δλη ἡ ψυχὴ»· ἄλλο τὸ πᾶσα ψυχὴ καὶ ἄλλο τὸ πᾶσα ἡ ψυχὴ. Ὁ ἀγνοῶν τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς ἀναλαμβάνει νὰ ἐρμηνεύσῃ Πλάτωνα!

246^c Ἀθάνατον δὲ οὐδὲν ἔξινὸς λόγον λελογισμένο...=«Σὲ ποιὸ δμως νὰ δώσωμε τὸ παρανόμι ἀθάνατο δὲν ἔχομε οὔτε ἔνα λόγο θεμελιωμένο». Ἐσφαλμένη σύνταξις καὶ ἐσφαλμένη ἐρμηνεία. Τὸ δρθὸν εἶναι τόδε· καλοῦμεν δν ἀθάνατον, χωρὶς νὰ ἔχωμεν μίαν λογικὴν ἀπόδειξιν. Τοῦ κακοῦ αἴτιος εἶναι δ ἔνος δδηγός, δν δ Ἑλλην σοφὸς ἀκολουθεῖ κατὰ κανόνα ἀβασανίστως.

Ἐν σελ. 355, σημ. 5 λέγει δ κ. Θεοδωρακόπουλος μετ' ἄλλων δτι ἡ γνώμη καθ' ἦν αἱ ἴδεαι μνημονεύονται τὸ πρῶτον ἐνταῦθα (Φαίδρ. 247c ἔξ.), δὲν εἶναι δρθή, διότι δ Πλάτων προσθέτει «οὔτε ποθὸν ὑμνήσει κατ' ἀξίαν». Ἄλλο ἡ γνώμη ἐκείνη δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ χωρίον τοῦτο, δύναται δμως νὰ ἐπικαλεσθῇ ἀριστα τὸ ἐπόμενον «τολμητέον οὖν τό γε ἀληθὲς εἰπεῖν...».

247d Τὸ δὲ τὸ (εἰς) τὸ εφόμενον ημένει ἀνερμήνευτον. Τὸ δὲ κατωτέρῳ ἀγαπᾷ δὲν σημαίνει «ἀγαπάσι» ἀλλ᾽ εἶναι εὐχαριστημένη, ἵκανο ποιημένη (ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ὄντος ὄντος). Εὐστόχως δὲρχαιοσ σχολιαστὴς ἐρμηνεύει διὰ τοῦ «στέργει», δὲ Γερμανὸς ὅδηγὸς διὰ τοῦ «findet seine Befriedigung». Μόνος δὲ καὶ Θεοδωρακ. μένει εἰς τὸ «ἀγαπάει»! "Οταν (σπανιώτατα) ἐπιχειρῇ νὰ χειραφετηθῇ ἀπὸ τοῦ Ritter, χρεοκοπεῖ.

248b ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θέας. Τὸ ἀτελεῖς ἐνταῦθα δὲν σημαίνει «ἀμύητοι» ἀλλ᾽ ἀπρακτοι. Τοιαύτην ἀκριβῶς σημασίαν ἔχει ἡ λέξις καὶ ἐν τῷ Συμποσίῳ (179d) «'Ορφέα ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ 'Ἄδου».

249b Δεῖ γὰρ ἀνθρώπον ξυνιέναι κατ' εἶδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἵδη αἰσθήσεων εἰς ἓν λογισμῷ ξυναρθόμενον. Τὸ χωρίον εἶναι σπουδαιότατον, μάλιστα δὲ διὰ τὴν πλατωνικὴν γνωσιολογίαν. Διὰ τοῦτο δὲ ἐπρεπε νὰ ἐρμηνευθῇ μετ' ἴδιαιτέρας προσοχῆς καὶ καλῶς. Ἀτυχῶς παρενοήθη καὶ τοῦτο σφόδρα καὶ διεστράφη. Τὸ ἐκ πολλῶν ἵδη αἰσθήσεων εἴη γήθη = «κοὺ βγαίνει μέσα ἀπὸ τὶς πολλὲς αἰσθήσεις»!! Ἀλλ' ἡ ἔννοια (=εἶδος) δὲν «βγαίνει ἀπὸ τὶς πολλὲς αἰσθήσεις» (sic) ἀλλ' ἀπὸ τὰς κατ' αἰσθήσιν παρατηρήσεις. Διατὸν ὁ χριστιανὸς δὲν ἔβλεπε τὸν ὅδηγόν του γράφοντα «Zusammenfassung vieler sinnlicher Einzelwahrnehmungen»;

249c Πρὸς οἶς περὶ θεός ὥν θεῖος ἐστιν = «ὅπου εἶναι κι ὁ θεὸς καὶ γι' αὐτὸ δὲν εἶναι θεός»!! Μετάφρασις μιὰ φορά. Πλὴν ἄλλων κακῶς τὸ θεῖος μεταφράζεται «θεός». διότι ὑπὲρ τοὺς θεοὺς εἶναι τὸ θεῖον. "Επιθι καὶ Robin σελ. 42, σημ. 2.

249d "Ἐστι δὴ οὖν δεῦρο.... Τὸ μέρος τοῦτο εἶναι δύσκολον καὶ παραφράζεται ἐλεεινῶς. (Παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ ἴδῃ τὸ κείμενον καὶ τὴν ἐρμηνείαν· χάριν οἰκονομίας χώρου παραλείπομεν νὰ σημειώσωμεν τὸ μέρος τοῦτο, ὃν μακρότατον). Πῶς ἡτο δυνατὸν νὰ ἐρμηνευθῇ δρυθῶς τὸ τόσον σπουδαιόν καὶ τόσον δύσκολον τοῦτο μέρος τοῦ Φαίδρου, χωρὶς νὰ διευκρινθῶσι πρότερον αἱ πολλαπλαὶ συντακτικαὶ δυσκολίαι καὶ αἱ ἄλλαι ἀνωμαλίαι τοῦ λόγου; Καὶ δμως περὶ τῶν τοσούτων δυσκολιῶν, ὡς καὶ περὶ ἄλλων ἄλλαχοῦ, οὐδὲ λέξις γράφεται ἐν ταῖς σημειώσεσιν. Ἀλλὰ τότε ποῖον σκοπὸν ἔχουσι τὰ σχόλια; ἢ μόνον νὰ ἐπαναλαμβάνωνται αἱ (κατὰ τὸ πλεῖστον ἀχρηστοί) παρατηρήσεις τοῦ 'Ερμείου; Θὰ προβληθῇ δμως ἐνταῦθα ἐνστασις· ναί, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο χρειάζεται φιλολογικὴ προπαρασκευὴ καὶ δχι ἀγνοια τῶν στοιχείων τῆς γλώσσης! Σύμφωνοι.

250b Ἑξ. Κάλλος δὲ τότε ἡν ἴδειν... (ἴδε τὸ κείμενον). Ἡ παραφρασις ἐνταῦθα ἐγένετο διὰ μεταφράσεως τοῦ Ritter σελ. 64, ὡς καὶ ἡ ἀλλαγὴ τοῦ προσώπου (τού τοίτου εἰς πρῶτον), κάκιστα δὲν μετεβλήθη καὶ ὁ χρόνος. Τὸ κείμενον δηλαδὴ ἔχει εἶδον (=εἶδον αἱ ψυχαὶ τὰς ἴδεας). Ἀλλ' ὁ ἐκδότης μας δμως γράφει «ἔβλεπα με τὸ θέαμα...». Δὲν ἐνόησεν δτι ἐπίτηδες δ φιλόσοφος μετεχειρίσθη ἀδριστον, ἵνα δείξῃ δτι ἡ «μακαρία δψις καὶ θέα» δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ ἀλλ' ἡτο βραχεῖα καὶ παροδική.

250d "Οψις γὰρ ἡμῖν δεῖν τάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος

Ἐ ο χ ε τ α i α i σ θήσεων=«Γιατί ή δραση είναι ή πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὶς αἰσθήσεις ποὺ μᾶς ἔρχονται (sic) μέσα ἀπὸ τὸ σῶμα»!! Συντάσσει δηλαδὴ ὁ Ἑλληνομαθὴς ἐκδότης τὸ «διὰ τοῦ σώματος» μετὰ τοῦ «ἔρχεται», ἀγγοεῖ δὲ τὰς συνήθεις ἐκφράσεις «αἱ διὰ τοῦ σώματος ἥδοναι»=αἱ σωματικαὶ ἥδοναι, «αἱ διὰ τοῦ σώματος αἰσθήσεις»=αἱ τοῦ σώματος αἰσθήσεις κ.τ.λ. Ἀλλὰ τί εἴπομεν; Δὲν συντάσσει τὰ Ἑλληνικὰ ἀλλὰ μεταφράζει τὰ ἐνταῦθα κακὰ γερμανικὰ (die uns durch körperliche Vermittlung zukommen).!!

251b δεξάμενος γὰρ τοῦ κάλλους τὴν ἀπορροὴν ν
διὰ τῶν δυμάτων ἐθεῷ μάνθη, ἢ τοῦ πτεροῦ φύσις
ἀρδεταί. Τὸ ἡ δὲν είναι τοπικόν, ὅστε νὰ μεταφρασθῇ «ἐκεῖ ἀπὸ ἕπου»
ἄλλο ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀπορροὴν =δι' ἦς (ἀπορροῆς) ἀρδεται ἡ τοῦ πτεροῦ
φύσις. Δὲν είδεν διαφοράν τὴν σημείωσιν τοῦ ὄδηγοῦ του γράφοντος «wo-
durch da Wachstum des Gefieders befreit wird»;

251c Ὁ κ. Θεοδωρακ. μεταφράζει ἐσφαλμένως τὸ φύσιν. Πλὴν ἀλλων
λέγει· «καθὼς φυτρόν ουνε τὰ φτερά»=φύσισα τὰ πτερά. Ἀγγοεῖ
τὸ φύω, φύσις είναι μεταβατικά. Καὶ κατωτέρῳ δὲ ἡ ἐρμη-
νεία γίνεται κακῶς, διότι ὡς ἀντικείμενον τοῦ δεχομένη ἐκλαμβάνει τὸ
τοῦ μερον ἀντὶ τοῦ μέρη (=μόρια, ἀπορροάς).

251d Ἡ δὲν τὸς μετὰ τοῦ ἰμέρου ἀποκεκλεισμένη . . .
Καὶ ἐνταῦθα παρανόησις διότι τὸ ἡδὺ ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς τὴν κατωτέρῳ
ψυχὴν ἀλλὸ εἰς τὴν προηγουμένην βλάστην. Καὶ ἡ παρανόησις συνεχίζε-
ται· τὸ τῇ διεξόδῳ ἐγχρίει ἐρμηνεύει=«καὶ ἔτσι κεντιέται (ἡ ψυχὴ)».
Ἄλλο ἐγχρίει δὲν σημαίνει κεντιέται ἀλλὰ κεντρίζει, κεν τάσι, κεντάει
δὲ δχι ἡ ψυχὴ ἀλλὸ ἡ βλάστη (ἡ φύτρα). Ἡ δρυθὴ ἐξήγησις είναι· ἡ φύτρα
κεντάει τὴν διπήν, ἐκάπτη τὴν ἀπέναντί της. Ἀς ἴδῃ, παρακαλῶ, δ ἀναγνώστης
τὸ κείμενον, ἵνα διαγνάσῃ τὰς παραλείψεις καὶ ἀντιληφθῇ τὸ μέγεθος τῆς παρα-
νοήσεως καὶ συγχύσεως. Ποῖος εἶπεν εἰς τὸν ἐκδότην νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ βλέμμα
ἀπὸ τοῦ ὄδηγοῦ του; Κινεῖται πως, δταν χειραγωγῆται δταν δμως τολμήσῃ νὰ
χειραφετηθῇ, ἐπέρχονται, ἀλλοίμονον, δλέθριαι αἱ πτώσεις.

252b Λέγοντες δέ τινες Ὅμηροι δῶν ἐκ τῶν ἀποθέτων
ἐπῶν δύο ἔπη εἰς τὸν "Ἐρωτα=«Λένε δὰ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Ὅμηρο-
δες δύο ἔπη γιὰ τὸν "Ἐρωτα»! Ἡ δρυθὴ ἐρμηνεία είναι· μνημονεύουσιν ἐκ τῶν
ἀποκρύφων ἐπῶν δύο στίχους (zwei Verse) ἀναφερομένους εἰς τὸν "Ἐρωτα.

252d Καὶ οὗτως καθέστον θεόν, οὗ ἐκαστος ἡν
χορευτής=«Κι ἔτσι γίνεται μὲ κάθις θεός ὅποιον ἦταν ὁ καθένας ὅπα-
δός, ἐκεῖνον τιμάει . . .»!! Ἀλλως δμως ἔχει τὸ κείμενον καὶ ἀλλως γίνεται ἡ
ἐρμηνεία. Ἐὰν στίξιμεν οὕτως (ὡς καὶ ὁ Robin), πρέπει νὰ ἐρμηνεύσωμεν ὡδε·
«Καὶ οὗτοι φέρονται οἱ ἀνθρώποι συμφώνως πρὸς τὸν Θεόν, τοῦ δποίου ἦτο
ἐκαστος θιασώτης». Είναι δμως πλημμελῆς καὶ πρέπει νὰ ἐξοβελισθῇ ἡ ἀνω
στιγμή, ἡ μετὰ τὸ χορευτής καὶ μετὰ τὸ ζῆ. Ὅπωσδήποτε ἐπιχειρεῖ μὲν νὰ
στίξῃ κατὰ τὸν Γάλλον (Robin), οὗ τὸ κείμενον, ὡς εἴρηται, ἀντιγράφει
(διότι ἐκεῖνος είναι νεώτατος ἐκδότης) ἀλλὸ ἐρμηνεύει κατὰ τὸν Γερμανὸν (Rit-
ter). Οἱ ἀσεβεῖς λέγουσιν «ἀλλοῦ ὁ παπᾶς καὶ ἀλλοῦ τὸ ράσο του».

253b Περὶ τοῦτον πάντα δρῶσι τὰ αὐτά=«κάνουμεν» αὐτὸν

σὲ ὅλα τὰ ἔδια»!! Ἀκατανόητον. Ἡ δοῦθή ἐξήγησις εἶναι φέρονται πρὸς αὐτὸν δμοίως κατὰ πάντα.

253ε Ἰππος εἰκῇ συμπεφροημένος=«ἄλογο στὴν τύχη ἀπὸ πολλὰ αἴματα ἀνακατωμένο»! Ἄλλο Ἰππος εἰκῇ συμπεφροημένος εἶναι οὐδὲν ἄλλο τί δὲ κακῶς ἐσχημάτισμένος. Ἐλέχθη οὖτως ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος δισχημος Ἰππος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν διηρθρωμένον. Οὐχ ἡττον κακῶς ἐρμηνεύεται κατωτέρῳ τὸν φαίμος=«μὲ μάτια ποὺ στάζουντες αἴμα». Ἡ λέξις σημαίνει ἀπλῶς τὸν θερμόν, τὸν θερμότατον.

254η πος ος ούτε σθαὶ ἀγομένῳ... Εἶναι προφανὲς ὅτι τῇ δοῦθῇ γραφή εἶναι πος ουτεσθον ἀγομένῳ.

254η ίδούσα δὲ ἔδεισε...=«κι' ἀμα τῇ ψυχῇ τὴν ἴδῃ τρομάζει το...». Καὶ ἐνταῦθα ἔχομεν παρανόησιν. Φοβεῖται δχι τῇ ψυχῇ ἀλλ' ἡ μνήμη τοῦ ἡνιόχου. Διατὶ μετέβαλεν δὲ Θεοδωρακ. αὐθισμέτως τὸ ὑποκείμενον; Δὲν ἐνόησεν ὅτι δὲ φιλόσοφος παριστᾶ τὴν Ἰδέαν θεωρουμένην δχι ὑπὸ τῆς ψυχῆς ὅλης ἀλλὰ μόνον ὑπὸ τοῦ «ἡνιόχου», τουτέστι τοῦ «λογιστικοῦ μέρους» τῆς ψυχῆς;!

254c ἀπελθόντες δὲ ἀποτέλοντο. ἀπωτέλω.

254e 'Ο δ' ή νίοχος... ὅσπερ ἀπὸ ὕσπληγος ἀναπεσών...=«Ο ἡνιόχος... τραβιέται πίσω, σὺν μπροστά του νὰ βρῆκε τὸ σχοινί, ποὺ τεντώνουν μπροστὰ στὸ ἄλογα ποὺ εἶναι γιὰ νὰ τρέξουν...»! Ἡ δοῦθή ἐρμηνεύει εἶναι δὲ ἡνιόχος ἀφοῦ ἔκλινε πρὸς τὰ διπίσω, καθὼς (συμβαίνει) δταν ἔξορμα τις μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς ὕσπληγος...

255η ἡ τε ἡ λικία καὶ τὸ χρεών. Χρεῶν δὲν εἶναι τῇ ἀνάγκη, ὃς μεταφράζει δὲ Θεοδωρακ. κατὰ τὸ Bedürfnis τοῦ ὄδηγοῦ, ἀλλὰ τὸ μοιραῖον, τὸ ἀναπόφευκτον.

255d (τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος) ἀναπληρῶσαν... ἀρδει. Τὸ ἀναπληρῶσαν προέρχεται ἐκ διορθώσεως τοῦ Heindorf ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου ἀναπτερῶσαν. Δὲν ἔξετάζω ποτέρα τῶν γραφῶν εἶναι τῇ δοῦθῇ ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι δὲ προτιμῶν ἔκείνην καὶ γράφων ἀναπληρῶσαν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταφράσῃ=«κι' ἀμα τὴν ἀναπτερῶσῃ». Ο καλὸς ἐκδότης μας καὶ ἐνταῦθα ἀλλην γραφήν εἰσάγει εἰς τὸ κείμενον καὶ κατ' ἀλλην ἐρμηνεύει!! Τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐνόητον. Τὸ κείμενον τοῦ Robin ἔχει ἀναπληρῶσαν, τῇ δὲ μετάφρασις τοῦ Ritter ἔχει mit neu befiedernder Kraft. Ο κ. Θεοδωρακ. ἔλαβε τὸ κείμενον τοῦ πρώτου, τὴν μετάφρασιν τοῦ δευτέρου καὶ συνήρμοσεν αὐτὰ χωρὶς νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ταῦτα εἶναι διάφορα καὶ ἀσυμβίβαστα. Ο Ritter δηλαδὴ μεταφράζει ἐπὶ τῇ βάσει τῆς γραφῆς «ἀναπτερῶσαν», ἐνῷ δὲ Robin προτιμᾷ τὴν γραφήν «ἀναπληρῶσαν». Ο σοφὸς ἐκδότης μας ἀβασανίστως παραλαμβάνει καὶ τὰ δύο μὴ βλέπων ὅτι ταῦτα διαφέρουσι καὶ δίστανται. "Ἄς προστεθῇ καὶ τοῦτο, ὅτι τῇ ἐρμηνείᾳ γίνεται, ὅσει τῇ ἀνω στιγμῇ τοῦ κειμένου ἡτο μετὰ τὸ ἵεναι καὶ οὐχὶ μετὰ τὸ ἵόν.

256c φιλότιμος δίαιτα ἐνταῦθα εἶναι δχι τῇ «φιλόδοξη ζωὴ» ἀλλ' ἐντιμος βίος· τῇ λέξις «φιλότιμος» ἔχει ἐνταῦθα καλὴν σημασίαν, ὃς δηλοὶ περιτράνως τὸ νόημα.

256c Φίλω μὲν οὖν καὶ τούτῳ, ἡττον δὲ ἔκεινῳ.

Κακῶς τίθεται ἐνταῦθα ἡ ἀνω στιγμή, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Robin· διότι καὶ τὰ ἐφεξῆς εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένα πρὸς ταῦτα.

Ἐν σελ. 383 δὲ Θεοδωρακ. μνημονεύει δύο παρατηρήσεις τοῦ Ἑρμείου πρὸς διασάφησιν τοῦ κειμένου· κακῶς, διότι ἀμφότεραι εἶναι ἐσφαλμέναι. Ἐν τῇ σημειώσει 3 λέγεται «ψ υ χ ἀ γ̄ ἀ φρ ο ύ ω ρ ο υ σ: ὁ σχολιαστὴς (Ἑρμείας) παρατηρεῖ ὅτι ὁ Πλάτων ἐννοεῖ ἐδῶ τὸν «θυμόν τε καὶ ἐπιθυμίαν» μᾶλλον δὲ τὴν τοῦ ἐρῶντος καὶ τοῦ ἐρωμένου ψυχῆν». Ἀλλὰ πῶς δὲ Πλάτων ἐννοεῖ «τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν», ἀφοῦ διὰ τοῦ ἀκολάστου ὑποζυγίου ἐννοεῖ τὸ ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς; Τότε θὰ ἥτο ὅσει ἔλεγεν «ἢ ἐπιθυμία καταλαμβάνει ἀφρούρητον τὴν ἐπιθυμίαν»!

Ἐν δὲ τῇ σημειώσει 4 λέγεται «Ἐν δὲ τῇ τελευτῇ, ἢ τοῦ θανάτου ἢ τοῦ ἔρωτος, παρατηρεῖ ὁ σχολιαστὴς». Ἀλλ᾽ ἡ διάξευξις εἶναι πλημμελῆς, διότι μόνην τὸ πρῶτον μέρος αὐτῆς ἀληθεύει. Ὁτι λέγει ὁ Πλάτων ἐνταῦθα «ἐν δὲ τῇ τελευτῇ» εἶπεν ὅλιγῳ ἀνωτέρῳ (256b) «τελευτήσαντες δέ», τιμεστὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ βίου.

257α παλινφθία, τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὅνδρισιν ἥναγκασμένη ποιητικοῖς τισιν διὰ Φαίδρον εἰρῆσθαι... = «ποὺ ἥταν ἀνάγκη, πρὸς χάρη τοῦ Φαίδρου, κοντὰ στᾶλλα νὰ εἰπωθῇ καὶ μὲ κάποιες ποιητικὲς λέξεις». Ὁχι «κοντὰ στᾶλλα» (ποὺ εὑρέθη τοιαύτη ἐξήγησις;) ἄλλα καὶ κατὰ τὰ ἄλλα. Τὸ νόημα εἶναι διότι ὁ λόγος ἥτο ποιητικὸς καὶ κατὰ τὰ ἄλλα (νοήματα, εἰκόνας) καὶ κατὰ τὰς λέξεις. Διατὶ νὰ λησμονηθῇ ὁ καλὸς ἔνος βιηθός;

Καὶ ἥδη ἐφθάσαμεν αἰσίως εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου μέρους τοῦ Φαίδρου, ἀφοῦ ὑπέστημεν πρότερον τὴν δοκιμασίαν νὰ διέλθωμεν διὸ ἀναριθμήτων παρανοήσεων καὶ παρερμηνειῶν. Τὰς παρανοήσεις καὶ παρερμηνείας τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ διαλόγου τούτου θὰ ἴδωμεν ἐν προσεχεῖ δημοσιεύματι.

Δ' ΠΛΗΜΜΕΛΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΑ. ΔΥΣΝΟΗΤΑ ΚΑΙ ΑΔΙΑΝΟΗΤΑ.

Τὰ πλημμελῆ καὶ παράδοξα, τὰ δυσνόητα καὶ ἀδιανόητα τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ κρινόμενῳ βιβλίῳ εἶναι τόσα, ὅστε ἐκτιθέμενα πάντα θὰ καταλάβωσιν ἀνευ ὑπερβολῆς τόσην ἔκτασιν, ὅσην κατέχει καὶ ἐκεῖνο. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ χῶρος εἶναι στενός, τὸ δὲ προηγούμενον κεφάλαιον ὑπῆρξε κατ' ἀνάγκην ἐκτενές. Εἴμεθα ἀρά ὑποχρεωμένοι νὰ περιορισθῶμεν ἐνταῦθα εἰς τὴν παράθεσιν ἐλαχίστων τινῶν δειγμάτων.

Σελ. 3 «Δὲν εἶναι ἡ «Πολιτεία» κάτι ἀφηρημένο ἄλλα εἶναι σύμμετρος λόγος γιὰ τὴν πολιτικὴ πράξη!! (ἥ υπογράμμισις εἶναι ἡμετέρα). Θέλει ίσως νὰ εἴπῃ διότι ἡ «Πολιτεία» ἀποβλέπει εἰς τὴν πολιτικὴν πρᾶξιν. Ὁλίγῳ ἀνωτέρῳ ἐν τῇ αὐτῇ σελίδᾳ γράφει «Μὲ τὴν «Πολιτεία» ὁ Πλάτων ὀμβληστε πρὸς τοὺς σύμπολίτες του γιὰ νὰ ξαναγεννηθῇ ἡ παλαιὰ καὶ ἐνδοξὴ πόλη τῆς Ἀθηνᾶς». Ἀλλὰ δὲν ὀμβληστε μόνον διὰ τῆς «Πολιτείας» ὁ Πλάτων πρὸς τοὺς συμπολίτας του, ἀλλὰ διὰ πάντων σχεδὸν τῶν ἔργων του. Κατωτέρῳ δὲ γράφει «Καὶ πρέπει νὰ θεωρήσωμε ὡς βέβαιο, . . . διτὶ ἐλάχιστοι θὰ κατάλαβαν τὸ νόημά της» (τῆς «Πολιτείας»). Ὁχι διτὶ «ἐλάχιστοι θὰ κατάλαβαν τὸ νόημά της» ἀλλ' ὅτι δὲν ἀντελήφθησαν αὐτό, τοῦτο εἶναι πλέον ἡ βέβαιον. Διότι ἄλλως θὰ ἥτο δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ αὐτῇ.

Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδῃ γράφει· «Τὰ θέματα τῆς Ἀκαδημίας, δηλαδὴ ἡ παιδεία, ἡ ψυχὴ καὶ ἡ τύχη της, ἡ ἐπιστήμη . . . παρουσιάζονται . . . σύδετα τὸ ἔνα μὲ τἄλλο σὲ ἀπόλυτη συμμετοίᾳ. Ὅλα μαζὶ παρουσιάζουν τὴν ἡθικὴν ἀληθειαν τῆς ζωῆς . . .». Κυρίως δμως δ Πλάτων θέλει νὰ ἔξαρῃ τὴν πολιτικὴν σημασίαν τῶν στοιχείων τούτων καὶ τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν πρὸς τὴν «διακόσμησιν πόλεων καὶ οἰκήσεων» καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὴν ἔξαρτησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἴδεας τῆς πόλεως, ἥτις παρίσταται ως ἀρχὴ αὐτῶν καὶ ώς κύριον μέσον, διὸ οὐ πρέπει καὶ δημοπλούσι ταῦτα νὰ πραγματωθῶσι, καὶ ώς μέτρον, διὸ οὐ πρέπει νὰ δοκιμασθῇ καὶ νὰ βασανισθῇ ἡ ἀξία αὐτῶν. Πβ. καὶ Συμποσ. 209α οἱ δὲ κατὰ τὴν ψυχὴν (ἐγκύρωνες)—εἰσὶ γὰρ οὖν, ἔφη, οἱ ἐν ταῖς ψυχαῖς κυοῦσιν ἔτι μᾶλλον ἥ ἐν τοῖς σώμασιν, ἢ ψυχῇ προσήκει καὶ κυῆσαι καὶ τεκεῖν· τί οὖν προσήκει; φρόνησιν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν—ὅν δή εἰσι καὶ οἱ ποιηταὶ πάντες γεννήτορες καὶ τῶν δημιουργῶν ὅσοι λέγονται εὑρετικοὶ εἶναι· πολὺ δὲ μεγίστη, ἔφη, καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως ἡ περὶ τὰ τῶν πόλεων τε καὶ οἰκήσεων διακόσμησις, ἥ δὴ δύνομά ἔστι σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη—τούτων δ' αὖ . . .

Σελ. 5. «Ο Φαίδων» παρουσιάζει τὴν ἐσωτερική τα τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὴν ἀντικειμενικότητα τῆς πολιτείας» !!

Τὰ γεγραμμένα ἐν τέλει τῆς σελ. 6 καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς 7, εἰς ἂν καὶ παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ώς πρότυπα ἀσυναρτησίας καὶ συγχύσεως. Ἐνταῦθα διακρίνεται «ἐσωτερικότητα» καὶ «ἔξωτερικότητα» (sic) τῆς ψυχῆς. «Ἐσωτερικότητα» τῆς ψυχῆς εἶναι· «τὰ πράγματα, τὰ ἀντικείμενα, δπως τὰ σχετίζεται (sic) ἡ ψυχή, ἀπὸ τὸν ἐμπειρικό της κόσμο καὶ ἀπὸ τὸ χάος τοῦ κόσμου τούτου· κι^α αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ χάος τὸ προβάλλει πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ψυχῆς». Καὶ ἐν συνεχείᾳ «Ἡ ψυχὴ ἔτσι παρουσιάζεται ως ἀντικατόπτρισμα τῶν πραγμάτων, ώς κατακερματισμένη πολυμορφία, ώς ἀπειρόμορφη πολλότητα, ποὺ ἀπειλεῖ κάθε ἐνότητα τῆς ψυχῆς» !! Ἄλλὰ πῶς ἥτο δυνατὸν νὰ μὴ ἐμφανισθῶσι καὶ ἐνταῦθα οἱ ὑποκειμενισμοί; «Οὐδεν διδάσκει ἔφεξῆς περίεργα· ἀκούσατε· «Δὲν εἶναι δεδομένη ἡ ἐνότητα (τῆς ψυχῆς), δὲν εἶναι ἐμπειρικὸ γεγονός, ἄλλὰ λογικὸ αἴτημα». Λοιπὸν ἡ ἐνότης τῆς ψυχῆς δὲν εἶναι πραγματικὴ ἄλλὰ μόνον «ἴδανική». Ἄλλὰ πῶς συμβαίνει τοῦτο; θὰ ἥρωτα τις. «Ἡ ἀπάντησις παρέχεται πρόχειρος· «τὸ ἐπιθυμητικὸ κατακερματίζει τὴν ψυχή», τουτέστιν ἡ ἐπιθυμία διασπᾷ τὴν ἐνότητα τῆς ψυχῆς. «Ἄς σπεύσῃ νῦν ἡ νεωτέρα Ψυχολογία νὰ ἐνωτισθῇ τὸ νέον τοῦτο καὶ σπουδαῖον δίδαγμα, καθ' ὃ ἡ ψυχὴ δὲν ἔχει ἐνότητα· καὶ δτι ἡ ψυχικὴ ἐνότης εἶναι ἀπλῶς ίδανική. Ἄλλὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι παραδιδασκαλίαι ἀλλότριαι τοῦ Πλάτωνος. Ὁ θεῖος φιλόσοφος τὰ κατὰ τὴν ἐνότητα τῆς συνειδήσεως δὲν διεσάφησεν. Ως ἔδραν τῆς ψυχικῆς ἐνότητος, τῆς αὐτοσυνειδησίας, ἐθεώρησε τὸν νοῦν, τὸ λογιστικόν, ὅπερ εἶναι τὸ ἥγεμονικὸν τῆς ψυχῆς¹, προῦπηρχε τῶν ἀλλων μερῶν καὶ θὰ ἐπιζήσῃ εἰς αὐτά· ἀλλ' ὃ τρόπος, καθ' ὃν δὲ νοῦς συνάπτεται πρὸς τὰ δύο ἀλλα καὶ διάφορα αὐτοῦ μέρη, δὲν καθωρίσθη. Αἱ ἐπιθυμίαι, δταν μὴ ὑπακούωσιν εἰς τὸ λογικόν, ἐπιφέρουσι διατάραξιν τῆς ἀρμονίας², προσθέτουσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἀλλότρια καὶ παραμορφοῦσαι αὐτὴν καθιστῶσιν ἀγνώριστον, ώς κατέστη ἀγνώριστος δὲ θαλάσσιος Γλαῦκος³. Ταῦτα μόνον προϊενεῖ κατὰ Πλάτωνα τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ οὐχὶ τὴν διάσπασιν τῆς ψυχικῆς ἐνότητος, ώς φαντάζεται καὶ θέλει νὰ παραστήσῃ αὐθαιρέτως δὲ ἐκδότης.

¹ Τίμ. 41c. 70b. Πολ. 589α.

² Πολ. 430e. 431d ἕξ. 432α.

³ Αὐτ. 611c ἕξ,

Σελ. 9 «Δὲν θὰ μείνῃ (ἢ ἐπιθυμία) ἀναρχη, ὅπως εἶναι προτοῦ ἀκόμα γνωρισθῇ μὲ τὸ γοῦ . . .». Τί σημαίνει ὅτι ἢ ἐπιθυμία «γνωρίζεται μὲ τὸ νοῦ» καὶ μάλιστα ὅτι, πρὸν γνωρισθῇ, εἶναι ἀναρχη;! Αὐτὰ εἶναι αὐτόχρημα τραγελαφικά, ἀνήκουστα καὶ εἴ τι ἄλλο.

Ολίγῳ κατωτέρῳ «Σωφροσύνη . . . δὲν εἶναι δυνατὴ παρὰ μόνον, δταν αὐτὴ ὑπάρχῃ καὶ σὲ κεῖνο ποὺ ἀρχει καὶ σὲ κεῖνο ποὺ ἀρχεται· δηλαδὴ ἢ σωφροσύνη εἶναι σύνθεση καὶ ὅχι βία, οὔτε ἐπιβολή!!». Αντὶ τῶν φραγταστικῶν καὶ ἀερωδῶν τούτων χαρακτηρισμῶν τῆς σωφροσύνης, τῶν ἀνυποστάτων ὅλως, ὁ Πλάτων ὥρισε τὴν ἀρετὴν ταύτην εἰπὼν ὅτι ἢ σωφροσύνη ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι τὰ κατώτερα μέρη τῆς ψυχῆς, καὶ μάλιστα τὸ ἐπιθυμητικόν, δὲν ἀρχουσιν ἄλλα τούταντίον ὑποτάσσονται εἰς τὸ ἀνώτερον, τὸ λογιστικόν¹.

Ἐξ ὁσων λέγονται ἐν σελ. 10 θὰ ἐνόμιζε τις ὅτι δικαιοσύνη κατὰ Πλάτωνα εἶναι «ἢ πορεία τῆς ψυχῆς καὶ τῆς πολιτείας πρὸς τὸ ἀντικειμενικὸ ἀγαθό!». Άλλῃ πλατωνικῇ δικαιοσύνῃ εἶναι ἄλλο, διάφορον πρᾶγμα, ἵπερ μανθάνει τις ἀναγινώσκων μάλιστα τὰ ἐκτιθέμενα ἐν Πολ. 433α ήξ. 443α ήξ.

Σελ. 12 «Ἡ ἐπιθυμία ἔδῶ καθαρίζεται καὶ γίνεται ἔρως, γιατὶ ἀποβάλλει τὴν ἴδιοτέλεια καὶ ὅλα τὰ παρακόλουθά της. Τοῦτο ἀκριβῶς δηλώνεται παντιγνοικά στὸ «Φαιδρό» (250d). Άλλὰ τὸ χωρίον τοῦ Φαιδρού, εἰς ὃ παραπέμπει ὁ Θεοδωρακ., δὲν λέγει τοιοῦτό τι, ὡς δύναται νὰ ἔδῃ πᾶς τις ἀναγινώσκων αὐτό. Απλῶς λέγεται ἐνταῦθα ὅτι διὰ τῆς ὁψεως (=τῆς ὁράσεως) δρᾶται μόνον τὸ κάλλος, ὥστε νὰ εἶναι αὐτὸ ἐκδηλότατον καὶ ἔρασμιότατον, ἐνῷ τούταντίον ἡ φρόνησις, ἢ ὅποια ἀν παρεῖχεν ἐναργὲς εἶδωλον αὗτῆς θὰ προεκάλει δεινοὺς ἔρωτας, δὲν δρᾶται διὰ τῆς ὁξυτάτης τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων, τῆς ὁράσεως, ὅμοιως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταί, δσαι εἶναι ἀξιαι ἔρωτος.

Σελ. 17 «Ἐνῷ ἢ «Πολιτεία» ἀναπτύσσει τὴν εἰκόνα τῆς γενικῆς ψυχῆς, τοῦ ψυχικοῦ μακροκόσμου, ὁ «Φαιδρός» παρουσιάζει τὴν ἀτομικὴ ψυχή...». Άλλα «ιακρόκοσμος», ὡς γνωστόν, σημαίνει τὸ σύμπαν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν «ιακρόκοσμον», τὸν ἀνθρωπὸν. Γενικὴ δὲ ψυχὴ ἢ καθηλικὴ ψυχὴ λέγεται ἢ ψυχὴ τοῦ κόσμου. Κατὰ ταῦτα ὁ ἀναγινώσκων τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ Θεοδωροῦ νομίσῃ ὅτι ἢ Πολιτεία πραγματεύεται περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου, ὁ δὲ Φαιδρός περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου!

Σελ. 20 «Ο Πλάτων εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἄλλας καὶ ὁ τελευταῖος ἐκπόσωπος τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος...». Διατὶ εἶναι ὁ τελευταῖος; Μήπως ἔλειπε καὶ ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους; Καὶ τί σημαίνει ὅτι «οἱ ἄλλες φιλοσοφικὲς σχολὲς προετοιμάζουν τὸ κυνικὸ καὶ ἐπικούρειο πνεῦμα...». Άλλὰ τὸ «κυνικὸ πνεῦμα» προπαρασκεύασεν ἡδη ἢ μονομερής ἐκδοχὴ τῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους.

Σελ. 23 «Ομως ὁ Πλάτων ποτὲ δὲν ἔχωρισε τὸ πολιτικὸ ἀπὸ τὸ πνευματικό του ἔργο, καὶ αὐτὸ εἶναι ἀκριβῶς τὸ κύριο γνώρισμα τῆς πλατωνικῆς παιδείας, ὅτι τὸ πνεῦμα καὶ ἢ πολιτικὴ εἶναι ἀχώριστα». Δὲν καθαρίζει ὅμως ὁ Θεοδωρος τὸν χαρακτῆρα τῆς «πολιτικῆς» ἐν τῷ πλατωνικῷ ἔργῳ. «Πολιτικὴ» ὑπάρχει βεβαίως ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς πλατωνικοῖς διαλόγοις, ὅχι ὅμως ὑπὸ τὴν συνήθη καὶ τρέχουσαν ἔννοιαν, ἀλλ' ὡς ἀνωτέρα ἰδέα, δι' ἣς πραγματοῦνται αἱ ἐπιδιώξεις καὶ οἱ σκοποὶ τῆς πολιτείας. Δὲν εἶναι δὲ τοῦτο χαρακτηριστικὸν

¹ Πολ. 431b . . . εἶπερ οὖ τὸ ἄμεινον τοῦ χείρονος ἄρχει σωφρον κλητέον καὶ κρείττον αὐτοῦ. Πβ. αὐτ. 442α.

μόνον τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ πάσης τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς δημιουργίας.

Σελ. 24 «Ο Πλάτων θεάζεται (sic) ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς ἀκμῆς τῆς δικῆς του ζωῆς καὶ τοῦ ἀρχαίου πνεύματος ὅλη τὴν ἀτομική του πορεία... καὶ θεάζεται (sic) ὅτι εἶναι πέρα ἀπὸ τὴ οὐ αὐτῆς τοῦ οὐρανοῦ» !!

Σελ. 24 «Τὸ πλατωνικὸ «Συμπόσιο» ἀγαπήθηκε ώς τὸ τελειότερο ἔργο τοῦ Πλάτωνος. Πραγματικὰ δύμως εἶναι δ «Φαιδρος» τὸ ἔργο ἐκεῖνο, δπου κορυφώνεται ἡ λάμψη τῆς πλατωνικῆς δημιουργίας». "Οτι δ Φαιδρος εἶναι τὸ τελειότατον ἔργον τοῦ Πλάτωνος, εἶναι, ἂν μή τι ἄλλο, τούλαχιστον ἀφθαστος ὑπερβολή. Διότι ἔκαστος πλατωνικὸς διάλογος ἔχει τὴν ἴδιαν χάριν, τὴν ἕαυτοῦ ἀξίαν, εἶναι ἀρτιος εἰς τὸ εἶδός του. Ἐὰν δύμως ἐπιτραπῇ σύγκρισις τις τῶν πλατωνικῶν διαλόγων πρὸς ἄλλήλους, δὲν δύναται νὰ λεχθῇ δτι δ Φαιδρος εἶναι ἡ κορυφώσις τῆς πλατωνικῆς δημιουργίας. Ἀρκεῖ νὰ ὑπομνησθῇ δτι ἡδη παλαιοὶ τινες ἥλεγχον ἀτελείας τοῦ διαλόγου τούτου ("Επιθ. Ἐρμείαν, ἔκδ. Ast. σ. 63 ἔξ.). Παραπλήσια ἐποίησαν καὶ νεώτεροι. Ὁ Usener πρὸς ἄλλοις παρετίθησεν δτι «ἡ σπουδαιότης τοῦ διαλόγου τούτου, καθ' ἓαυτὸν καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους χρόνους σκοπουμένου, δὲν δύναται νὰ συγκαλύψῃ τὰς ἐν τῇ οιεξαγωγῇ τῆς κυρίας ἐννοίας ἢ ν α μ φ ι λ ἐ κ τ ο υ σ ἐ λλείψεις» (die unverkennbaren Mängel). Καὶ δ C. Ritter λέγει «εἶναι ἀναντίλεκτος ἢ περὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ διαλόγου ἀτέλεια (die Mangelhaftigkeit der Komposition)¹. Πῶς λοιπὸν ἀποφαίνεται νῦν δογματικῶς δ σοφὸς ἐκδότης μας δτι δ Φαιδρος εἶναι τὸ τελειότατον τῶν πλατωνικῶν ἔργων ; ! "Η νομίζει αὐτὸν «τέλειον», διότι διατρέβει ἐκτενῶς περὶ τοὺς ἔσωτας ; !

Σελ. 25 «Ο Σωκράτης διμολογεῖ ἔδῶ (εἰς τὸν Φαῖδρον) ἀντίθετα μὲ τὸ γνωστό του «οὐκ οἶδα», «πλήρες πως, οὐδὲ δαιμόνιε, τὸ στῆθος ἔχων αἰσθάνομαι». Αὗτὸς ποὺ τίποτε δὲν κάτεχε καὶ διοένα ζητοῦσε τῇ γνώσῃ, διμολογεῖ τῷρα ἔδῶ, ὅτι ἔχει τὸ στῆθος του γεμάτο». «Ωστε κατὰ τὸν Θεοδωρό. ὁ Σωκράτης ἀπορρίπτει ἐν τῷ Φαῖδρῳ τὴν γνωστὴν μέθοδον τῆς διὰ τῆς διαλεκτικῆς ἀναζητήσεως τῆς ἀληθείας καὶ ἐμφανίζεται ἀποφαινόμενος δογματικῶς! Ἀλλὰ διὰ τοῦ «πλήρες πως τὸ στῆθος ἔχων»⁹ ὁ Σωκράτης δὲν ὑποδηλοῖ λογικήν τινα ἢ πνευματικήν ἐνέργειαν. Ἐκφράζει μόνον τὴν συναισθηματικήν κατάστασιν, εἰς ᾧ γε εὑρίσκετο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ο σχολιαστὴς καθορίζει σαφῶς καὶ ὀρθῶς τὴν ψυχικήν κατάστασιν τοῦ Σωκράτους λέγοντος «πλήρες πως τὸ στῆθος ἔχων...» διὰ τῶν ἔξῆς: «Ἐπειδὴ ὁ Σωκράτης εἶχε καὶ ἄκρας ἐνθουσιαστικὰς ἐνεργείας, καὶ μέσας καὶ τελευταίας, τὰς μὲν τελευταίας διὰ τοῦ ποδὸς δηλοῖ: «Ὄτις γε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι», τὰς δὲ μέσας καὶ ψυχικὰς διὰ τοῦ στήθους, τὰς δὲ νοερὰς καὶ θείας διὰ τῆς κεφαλῆς»¹⁰. Κατὰ ταῦτα ὁ Σωκράτης διὰ τῆς φράσεως ταύτης δηλοῖ μέσην τινὰ καὶ ψυχικήν (συναισθηματικήν) κατάστασιν, οὐχὶ δὲ νοερὰν καὶ πνευματικήν, ἥτις εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς κεφαλῆς (τοῦ νοῦ). Προσέτι δὲ καὶ τὸ ἀκολουθοῦν χωρίον «ὅτι μὲν οὖν παρά γε ἐμαυτοῦ

¹ C. Ritter, Phaedros σ. 2 έξ. 7. 8. Platon 1,257 R ä d e r Ἐνθ. ἀνωτ. σ. 267. Robin, Phèdre σ. XXVI.

³ Περὶ τῆς ἐσφαλμένης συντάξεως τοῦ χωρίου τούτου ὑπὸ τοῦ Θεοδωρακοῦ. Δι. ἀνωτ. σ. 21.

⁸ Ο Θεοδωρ. παρέθηκεν ἐν σελ. 318, σημ. 2 τὸ οχόλιον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν
ἀντελήθη τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ, ως φαίνεται ἐξ ὅσων γράφει ἐν σελ. 25.

ούδεν αὐτῶν ἔννενόηκα, εὖ οἶδα, συνειδὼς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν κλπ.» (Φαῖδρ. 235cd) ἀποδεικνύει, δτι δὲ Σωκράτης δὲν κατέλιπε καὶ ἐνταῦθα «ἔκείνην τὴν εἰωθυίαν εἰρωνείαν αὐτοῦ» (Πολ. 337a), ἀλλ᾽ ἐμφανίζεται κατὰ τὸν συνήθη τρόπον προσάπτων ἔαυτῷ ἀμαθίαν. Ἀλλως δὲ καὶ ἡ γερμανικὴ μετάφρασις ἐπιτρέπει εἰς τὸν Θεοδωρ. νὰ ἀντιληφθῇ, δτι δὲ Σωκράτης δηλοὶ ἐνταῦθα κατάστασιν συναισθηματικὴν (τῆς καρδίας) καὶ οὐχὶ λογικὴν (...mein Herz ist voll,...)

Σελ. 25 «μόνον τὸ δὲ να μερισθεί τοῦ Σωκράτη, ἢ ἀνδρικὴ οὐδημη, ἥταν ἴκανη νὰ βαστάξῃ τὸν πολυδύναμο πλατωνικὸ δαίμονα, αὐτὸν ποὺ... ἀπαφανίζει (sic) τὴν τεχνωσύνην τῶν μικρῶν δαιμονίων της φύσης!»

Σελ. 26 «Ἐδῶ (ἐν τῷ Συμποσίῳ καὶ τῷ Φαῖδρῳ) δὲν ζητεῖται ἢ ἀλήθεια, ἀλλὰ φανερώνεται, γίνεται ἢ πλούσια ἀποκάλυψη της μέσα ἀπὸ τὸ δὲ να μερισθεί τοῦ Σωκράτη».

Πῶς ἀπὸ «τὸ δυναμερό ἀνδρισμό» τοῦ Σωκράτους ἀποκαλύπτεται, χωρὶς νὰ ζητῆται ἢ ἀλήθεια, εἶναι ἀδιανόητον μυστήριον!

Σελ. 26 «Καὶ παρακάτω λέγει ὁ Πλάτων: «Ιδόντος δὲ τοῦ ἡνιόχου ἢ μνήμη πρὸς τὴν τοῦ κάλλους φύσιν ἡνέχθη, καὶ πάλιν εἶδεν αὐτὴν μετὰ σωφροσύνης ἐν ἀγνῷ βάθυῳ βεβῶσαν», δηλαδὴ εἶδε τὸ αἰώνιο κάλλος, τὴν ἰδέα, βασισμένη μὲ τὴν σωφροσύνη.. Ἡ λάμψη αὐτὴ τῆς ἰδέας τοῦ κάλλους εἶναι χυμένη μέσα σ’ δλον τὸν κόσμο καὶ τὸν φωτίζει ἀπὸ μέσα. Γιὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ χαρῆ πρῶτα τὴν δύμορφιὰ ποὺ θὰ εὑρῃ σκόρπια μέσα στὰ πολλά...». Ἀλλ’ ὁ Πλάτων εἰς ὄλοκληρον τὸ κεφάλαιον τοῦτο (Φαῖδρ. 254a-e) δὲν λέγει ὅσα γράφει ἐνταῦθα δὲ Θεοδωρ. Παρέχει ἀπλῶς μυθικὴν περιγραφὴν τοῦ ἔρωτος κατὰ τὰς ποικίλας αὐτοῦ μορφὰς καὶ εἰκονίζει τὸ κάλλος ὡς ἔγκαθιδρυμένον «ἐν ἀγνῷ βάθυῳ μετὰ σωφροσύνης». Ἐν ἄλλοις λόγοις συνάπτει τὸν ἀληθῆ ἔρωτα πρὸς τὴν σωφροσύνην, τὸν δὲ μανικὸν καὶ ἔκφρονα ἔρωτα, ὃν ἔκπροσωπεῖ ἐνταῦθα δὲ κακὸς ἕπτος, πρὸς τὴν ὑβριν καὶ τὴν ἀκολασίαν. Πρ. δισα λέγει ὁ Πλάτων ἐν Πολ. 402d εἰ., μάλιστα δὲ 403a «Ο δὲ δρυδὸς ἔρως πέφυκε κοσμίου τε καὶ καλοῦ σωφρόνως τε καὶ μουσικῶς ἔραν».

Ἡ σελ. 27 εἶναι σπουδαία, διότι ἔκει μεγαλοπρεπῶς «θεάζεται» ἢ «μεταφυσικὴ τοῦ φιλοσοφικοῦ ἔρωτος! Καὶ ποῖος ἡρνήθη δτι ὑπάρχει Μεταφυσικὴ τοῦ ἔρωτος, ἀφοῦ ὑπάρχει καὶ Μεταφυσικὴ τῆς παραφροσύνης; !

Σελ. 29 «οἱ δυνάμεις ἵσοοροποῦν μέσα στὸ εὐδαιμόνισμα τοῦ γραπτοῦ λόγου ποὺ λέγεται Φαῖδρος». «Τὸ «εὐδαιμόνισμα» διμως τὸ δίδει τὸ παραλήρημα τοῦ γραπτοῦ λόγου τῆς νέας ἐκδόσεως τοῦ «Φαῖδρου».

Σελ. 31 «Οὔτε εἶναι ἔηρδος λογικὸς, ἀλλὰ διαλεκτικός, δπου ἢ εὔχυμη οὐσία τοῦ λόγου, δὲ καρπὸς τῆς γνώσης βαραίνει τὴν φράση τοῦ». Ἀς ἀναγνωσθῇ δις ἡ φράσις, διότι εἶναι πρότυπον κομψότητος καὶ σαφηνείας.

Ἐν σελ. 32 γίνεται λόγος περὶ «σκοτεινάδας» τοῦ Τιμαίου «ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὴν πυκνότητα τῶν πραγμάτων, τὴν σκοτεινάδα τῆς πολλῆς οὐσίας καὶ τοῦ πυκνοῦ φωτὸς!! Ἡ «σκοτεινάδα» λοιπὸν προέρχεται ἀπὸ τὴν «σκοτεινάδα» (sic) «τῆς πολλῆς οὐσίας» καὶ ἀπὸ «τὴν σκοτεινάδα τοῦ πυκνοῦ φωτός». Νέαι λοιπὸν θεωρίαι εἰς τὴν Φυσικήν! Ἡ σκοτεινάδα τοῦ πυκνοῦ φωτὸς παράγει... πάλιν σκοτεινάδα (sic). Ἐστω. Ἀλλὰ μία μόνον μικρὰ ἀπορία μένει πῶς τὸ πυκνὸν φῶς (διότι ὑπάρχει καὶ ἀραιόν φῶς) ἔχει σκο-

τεινάδα; Ἡ ἀπάντησις ἵσως εἶναι εὔκολος : τὸ φῶς πυκνοῦται καὶ πυκνούμενον σκοτίζεται· οὕτω πως ἔχομεν «τὴ σκοτεινάδα... τοῦ πυκνοῦ φωτός»!! ("Ινα μὴ νομίσῃ ὁ λογιος ἀναγνώστης ὅτι διαπράττομεν λογοπαίγνια καὶ ὅτι διαστρέφομεν τὰ πράγματα, παρακαλοῦμεν νὰ λάβῃ τὸν κόπον καὶ ἵδη αὐτὸς τὴν σελ. 32 πρὸ τοῦ μέσου. "Ας προχωρήσῃ ὅλιγον καὶ τότε θὰ φωτισθῇ ἀν δὲ δυνηθῇ, ὃς ἀποφύγῃ νὰ εἴπῃ τό : «Ἄσφαλῶς δὲν εἴμεθα καλά».

"Ἐν σελ. 34 λέγεται ὅτι ἡ πλατωνικὴ εἰρωνεία εἶναι διὰ «τὸν ἀνίδεο ἀναγνώστη» τὸ ἔξῆς : «πρῶτα νὰ τὸν ἀποπλανέψῃ, νὰ τὸν γλυκάνῃ, καὶ ὑστερα, δηλαδὴ εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ τοῦ ἀποπλανέματος, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν οὐσία». Εἰς τὸ βάθος τῆς πλάνης δίδεται ἡ οὐσία! "Ἐνῷ ὁ ἀναγνώστης πλανᾶται καὶ ἀποπλανώμενος νομίζει ὅτι ἐνόησεν, ἀν καὶ δὲν ἐνόησεν, αἴρνης λαμβάνει τὴν οὐσίαν.!! "Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδῃ λέγεται ὅτι γνώρισμα τῆς πλατωνικῆς τέχνης εἶναι ὅτι «ἐνῶ φαίνεται ὅτι σκεπάζει, ταυτόχρονα ἀποκαλύπτει βαθύτατα νοήματα, λογικὰ καὶ μεταφυσικὰ ποὺ συγκινοῦν τὰ μέγιστα τὸ δημιουργό της». "Άλλος οὕτε πλατωνικὴ τέχνη οὕτε καθόλου τέχνη εἶναι ἐκείνη, ἥτις θέλει «νὰ σκεπάσῃ» ἢ «φαίνεται ὅτι σκεπάζει τὰ νοήματα». "Εργον τῆς τέχνης, οἵασδήποτε τέχνης, εἶναι ὅχι νὰ «σκεπάσῃ» ἀλλὰ νὰ φανερώσῃ νοήματα, ἐννοίας ἢ συλλήψεις τοῦ καλλιτέχνου.

Σελ. 36 «Τὸ πέρασμα δμως τῆς ψυχῆς μέσα ἀπὸ τὴ χρονικότητα εἶναι καὶ μιὰ φωτοσυρμὴ (!!), ποὺ χύνεται ἐπάνω στὰ πράγματα εἴτε μὲ τὴν τέχνη εἴτε μὲ τὴ γνώση εἴτε μὲ τὴν πράξη». Θαύματα πραγματικὰ κάμνει αὐτὴ ἡ φωτοσυρμή.!!

Σελ. 37 «Ἡ πάλη τοῦ Πλάτωνος μὲ τὴ μορφὴ τοῦ ἴδανικοῦ δασκάλου δὲν ἔταν δμως παρὸν ἡ ἔκφραση τῆς ἄλλης του βαθύτερης πάλης μὲ τὸ νόημα τοῦ λόγου, μὲ τὸ ἀθάνατο νόημα τῆς ἴδεας! Διεξήγαγον πάλην καὶ ἔγὼ, ἡγωνίσθην, ἐκοπίασα, ἵνα ἐννοήσω τί σημαίνει «πάλη τοῦ Πλάτωνος μὲ τὴ μορφὴ τοῦ δασκάλου!», «πάλη μὲ τὸ νόημα τοῦ λόγου κτλ.», ἀλλ' οὐδὲν ἐνόησα. Ἡρώτησα τέσσαρας ἀνδρας λογίους ἀλλὰ καὶ οὗτοι δὲν ἤδυνήθησαν νὰ δξηγήσωσι τὴν βαθεῖαν αὐτὴν σοφίαν. Εἰς τούτων εἴπε μοὶ «Δηλίου δεῖται κολυμβητοῦ». "Ετερος δέ με ἡρώτησεν εἰρωνικῶς «μὰ πῶς δὲν ἐννοεῖς; αὐτὸς εἶναι γραμμένο εἰς γλῶσσαν δημοτικήν, εὐνόητον, γλῶσσαν δι' ὅλους καὶ δι' ὅλας»!! Πέμπτος τις, εἰδικὸς φιλόλογος, υστερον ἐρωτηθεὶς μοὶ εἴπε ζωηρῶς «αὐτὰ, φίλε μου, δὲν τὰ καταλαβαίνει οὕτε ὁ συντάκτης τῶν». Καὶ φαίνεται νὰ ἔχῃ πολὺ δικαιον. Παραπλήσιόν τι ἤκουσα λεγόμενον περὶ τινος μακαρίτου ποιητοῦ, ποιητοῦ ὑμνηθέντος καὶ μονονουχή θεωρήθεντος. "Οτε ποτὲ ἡρώτηθη τί σημαίνει στίχος τις ποιήματός του, δὲν ἤδυνήθη νὰ ἀπαντήσῃ καὶ κατέφυγεν εἰς δικαιολογίας. "Άλλὰ φαίνεται ὅτι ἀκριβῶς διὰ τοῦτο εἶναι δλίγοι τινὲς μεγάλοι ποιηταί, φιλόσοφοι κτλ., διότι δὲν καταλαμβάνονται ὑπὸ τῶν ἀλλων, δπως καὶ δὲν «καταλαμβάνουν» αὐτοὶ ἔαυτούς. Τὰ μεγάλα πνεύματα εἶναι, βλέπετε, ἀσύλληπτα !! Πόσα κεφάλαια ἔχει νὰ προσθέσῃ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἡ ψυχολογία τῶν ἀνωμάλων κατάστασεων καὶ ἡ ψυχιατρική !

"Ἐν σελ. 37 παρίστανται ὁ λόγος (τὸ λογικὸν) καὶ ἡ καλλιτεχνική, ποιητικὴ διάθεσις ὡς ἀντίθετα καὶ διδάσκεται ὅτι «τὰ ἀντίθετα εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνα ποὺ βοηθοῦν καὶ ἀναγκάζουν τὸ ἔνα τἄλλο νὰ μεγαλώσουν»!! "Άλλα ποιος εἴπεν εἰς τὸν σοφόν μας ἐκδότην ὅτι αἱ τοιαῦται διαθέσεις (φιλόσοφη καὶ ποιητική) εἶναι ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλας; Λησμονεῖ, φαίνεται, τὴν ἴστορίαν,

διδάσκουσαν δτι οί πλειστοι, ίνα μή είπωμεν πάντες που οί φιλόσοφοι, υπῆρξαν καὶ ποιηται.

Σελ. 53 «Ο Σωκράτης, λέγει, ἔρωτῷ «τί ἐστίν»· δὲ Πλάτων διατηρεῖ τὴν ἔρωτησιν ἀλλὰ «θέτει ἀκόμη ἔνα πρόσθιο ἔρωτημα· τί σημαίνει νὰ ἔρωτάει κανεὶς «τί ἐστίν». Μ^ο αὐτὴν τὴν δεύτερη ἔρωτηση ἔφυσε δὲ Πλάτων στὴν πολυσήμαντη Ἰδέα». "Ωστε δὲ Πλάτων προέβη περαιτέρω τοῦ Σωκράτους ἔρωτῶν: «τί σημαίνει νὰ ἔρωτάει κανεὶς «τί ἐστίν». Σοφὰ καὶ περίλαμπρα διδάγματα!

Σελ. 56 «Τὸ περιεχόμενον τοῦ λόγου αὐτοῦ εἶναι μία ἀπροκάλυπτη αἰσθησιακότητα (sic) ποὺ δὲν ἐπιδιώκει τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν ἴκανοποίηση τῆς ζωῆς δρμῆς. "Ολη ἡ υπολογιστικότητα τῆς δικανικῆς λογικῆς κινητοποιεῖται ἀπὸ τὸ Λυσία γιὰ νὰ υποστηριχθῇ ἡ αἰσθητική τα (sic) τοῦ μὴ ἔραστη..» καὶ κατωτέρω: «Ἐπιδιώκει νὰ πείσῃ τὸν «καλὸν παῖδα» νὰ χαρίσῃ τὴν ὁμορφιά του στὸν υπολογιστή καὶ ψυχρὸ ἐκμεταλλευτή». Τοιοῦτος λόγος, ἔρωτικὸς, εἶναι λόγος παραδιδόμενος εἰς νέους ἀώρους ἔτι, διανύοντας τὴν ιρισμωτάτην καὶ εὔεπιφροδὸν εἰς τὰ ἀφροδίσια ἥλικιαν! Καὶ ἡ παράδοσις (εἴδομεν μετὰ ποίας σοφίας) γίνεται υπὸ καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, δστις λέγεται «καθηγητὸς τῆς φιλοσοφίας» καὶ υποτίθεται δτι ἔχει γνῶσιν τοῦ τί σημαίνει παιδαγωγία καὶ καθόλου ἀγωγή! "Άλλο ἀρά γε δὲν υπέχει διὰ τὴν τοιαύτην (δὲν διστάζομεν νὰ είπωμεν) ἐγ καὶ μα τι καὶ ν ἐνέργειαν τοῦ κ. καθηγητοῦ, δὲν υπέχει ἀνάλογον εὐθύνην ἡ ὅλη Φιλοσοφικὴ Σχολὴ, τὸ Πανεπιστήμιον καὶ αὐτὸ τὸ "Υπουργεῖον Παιδείας; Δύναται λοιπὸν νὰ γράφῃ ἡ νὰ λέγῃ δ.τι ἀν τις ἐθέλῃ; Εἶναι ἀπόλυτος ἡ ἐλευθερία εἰς τοὺς διαφόρους «σνομπιστάς»;! Εἶναι τὸ ἐπιστημονικὸν πεδίον ἐλευθέρα Κέρκυρα καὶ εἶναι ἀρά γε τοῦτο ἐλευθερία ἡ αὐθαιρεσία καὶ ἀκολασία καὶ ἀναίσχυντος ἀσυδοσία;

Σελ. 83 «δ ωμὸς τοῦ διθυραμβικοῦ λόγου πρέπει νὰ συμφωνῇ μὲ τὴν οὖσία, μὲ τὸ περιεχόμενο, μὲ τὴν κατώτερη αἰσθητική τη α κό τη α»! Διατί πρέπει δὲ διθυραμβὸς νὰ συμφωνῇ «μὲ τὴν κατώτερη αἰσθητική τη α κό τη α»; Αὐτὸς εἶναι δὲ προορισμὸς τοῦ διθυράμβου;

Σελ. 97 «τὸν προειδοποιεῖ (τὸν Σωκράτη τὸ δαιμόνιον) ὅχι γιὰ τὸ τί εἶναι αὐτὸ ποὺ μέλλει νὰ κάμη ἀλλὰ γιὰ τὸ ἀν θὰ πετύχῃ ἡ ὅχι»!! Αὐτά, δσα λέγει δ σοφὸς ἐκδότης μας, πόθεν ἀρά γε ἥντλησεν; "Ισως ἐκ κακοῦ τινος καὶ ψευδοῦς δαιμονίου, ἀν μὴ ἐκ νοσηρᾶς φαντασίας.

Σελ. 98 «"Η ψυχὴ, ποὺ ἔρχεται (κατὰ Πλάτωνα) ἀπὸ τὴ μεγάλη ψυχὴ τοῦ παντός»!! "Ωστε δὲ Πλάτων εἶναι πανθεϊστής;! Πρόθεν ἡρύσθη δὲ ἐκδότης μας τὴν τοιαύτην πληροφορίαν; Μήπως ἐκ τοῦ αὐτοῦ κακοῦ δαιμονίου; "Ο Θεὸς νὰ φυλάττῃ ἡμᾶς ἀπὸ τῶν πονηρῶν δαιμόνων.

Σελ. 142 «Μὲ τὴ γνῶση ἡ ψυχὴ προσλαμβάνει (sic) ἀν τικει μενικό τη α, ἐνῶ ἡ ἔδια ἡ ψυχὴ εἶναι δλως ὑποκειμενική (!)... «Τὸ βάθος τῆς ψυχῆς καὶ τὸ βάθος τῆς Ἰδέας (!...) μεγαλώνουν ἀμοιβαῖα! Ζεῦ πάτερ, ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοιούτων παρακρούσεων.

Σελ. 146 «Τὸ γεγονὸς τοῦτο μεγαλώνει ἀκόμα περισσότερο τὴν ἀντικειμενικότητα (sic) τῆς ψυχῆς... "Οση σαφήνεια ἀποχτάει ἡ γνῶση καὶ ἡ ἀρχή της ἀλλη τόση ἀντικειμενικότητα (sic) κερδίζει ἡ ψευδή τῆς ψυχῆς». "Η ψυχὴ λοιπὸν ἔχει ὑποκειμενικό τη α, ἡ δὲ γνῶσις δίδει εἰς αὐτὴν τικει μενικό τη α! "Ασφαλῶς δὲν είμεθα καλά.

Σελ. 172 «Ο προορισμός της (τῆς ψυχῆς) εἶναι νὰ φθάσῃ στὴν ὁριστικότητα τῆς ξννοιας καὶ ὅχι νὰ σύρεται ἀπὸ τὶς αἰσθήσεις». Ἐλλὰ τὶ εἶναι ἡ ὁριστικότητα τῆς ξννοιας (!!), ὅπου τείνει νὰ φθάσῃ ἡ ψυχή;! Ποῖαι καὶ πόσαι παραδοξολογίαι καὶ «ξέωφρενισμοί» δὲν ἔκφέρονται εἰς βάρος τῆς ἀκάκου καὶ ἀνευθύνου Φιλοσοφίας;!

Σελ. 179 «Ἡ ἴδεα εἶναι τὸ ἕδωμα (!!) πρὸ παντὸς ὅμως τὸ νοεόδεδωμα!!!...!!! Ὁ θεὸς ἀς φυλάττῃ ἡμᾶς ἀπὸ χειρότερα. Ἐλλὰ δὲν ὑπάρχουσιν ξσως ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ χειρότερα.

“Αλλ” ἀς μείνωμεν ἐνταῦθα καὶ ἀς μὴ προχωρήσωμεν. Πρέπει νὰ φεύγωμεν τῆς ὑπομονῆς τοῦ λογίου ἀναγνώστου, εἰς δν ἡ ἀνάγνωσις τοσούτων παραδοξολογιῶν ἔχει ξσως προκαλέσει τὴν εὐλογὸν οὐ μόνον ἀηδίαν ἀλλὰ καὶ ἀγανάκτησιν¹.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ ΟΛΙΓΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΑ

Ἐφθάσαμεν ἡδη εἰς τὸ τέλος τοῦ πρώτου μέρους τοῦ διαλόγου· δὲν ἔτελεώσαμεν αὐτόν, ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται νὰ τεθῇ ἐνταῦθα “Επίλογος. Ἐλλὰ ἀφοῦ διηγήσαμεν τὸ ἡμισυ τῆς ὅδοῦ, δυνάμεθα νὰ σταθμεύσωμεν ὅλιγον καὶ νὰ ἐπισκοπήσωμεν τὴν προηγηθεῖσαν μακρὰν καὶ ἄχαριν πορείαν. Ἐὰν λοιπὸν ἐπισκοπήσωμεν τὰ εἰρημένα, θὰ ἕδωμεν ἀναπηδῶντα ἀφ’ ἑαυτῶν ἐπάλληλα καὶ ζαγδαῖα τὰ συμπεράσματα, ἀτινα κατὰ μικρὸν προσλαμβάνουσιν αὐτομάτως τὸν χαρακτῆρα τῆς ἔρωτήσεως.

Ο ἐπιχειρῶν νὰ ἐκδώσῃ κλασσικὸν συγγραφέα καὶ δὴ συγγραφέα, οὗτος ὁ Πλάτων, πρέπει κατὰ λογικὴν ἀνάγκην νὰ εἶναι φιλόλογος καὶ μάλιστα εὐδόκιμος, κάτοχος ἐν πρώτοις τῆς κριτικῆς καὶ ἐρμηνευτικῆς, δὲν λέγομεν καὶ ὁ τοῦ τῆς ἀρχαίας “Ἐλληνικῆς, διότι τοῦτο εἶναι εὖνόητον καὶ οἶκοθεν φανερόν. Καὶ ὅμως τί εἴδομεν μετ’ ἀρρώτου ἐκπλήξεως καὶ οὐχὶ ἀδικαιολογήτου ἀγανακτήσεως; Εἴδομεν μετὰ λύπης ὅτι ὁ ἐκδότης τοῦ πλατωνικοῦ Φαίδρου ὅχι μόνον δὲν εἶναι φιλόλογος ἢ εὔμοιρος ποιᾶς τινος φιλολογικῆς στοιχειώσεως, ἀλλ’ ὅτι καὶ ἐλέγχεται τόσον δύγευστος τῆς Ἑλληνικῆς, ὥστε νὰ περιπίπτῃ εἰς παρανοήσεις καὶ νὰ διαπράττῃ σφάλματα. οἷα δὲν εἶναι συγγνωστὰ οὐδὲ εἰς μαθητάς. Εἴδομεν νὰ παρανοῇ μπλούστατα χωρία καὶ ἐρμηνεύῃ ἀτόπως ὑποβάλλων εἰς αὐτὰ νοήματα ὅλως ἐν αντίᾳ τῶν ἀληθῶν. Μάτην δὲν εἶχε ποδὸς ὅφθαλμῶν μίαν ἔνην μετάφρασιν, τὴν ὅποιαν κακῶς χρησιμοποιῶν δὲν ἡδυνήθη νὰ ἐπωφεληθῇ. Καὶ εἴδομεν καὶ ἐξεπλάγημεν διὰ τὴν «κακομεταχείρισιν», τὴν αὐτόχρονη μάπιστευτον παρανόησιν καὶ διαστροφὴν θεμελιωδῶν ἔννοιῶν τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας—τῆς φιλοσοφίας ἐκείνης, εἰς ἣν διατείνεται ὅτι ἔχει

¹ Τοιοῦτό τι εἶναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ περὶ οὐ δ λόγος ἔργον. Ἐξ δοσῶν ἔλέχθησαν δύναται πᾶς τις νὰ ουναγάγῃ ἀσφαλῆ καὶ βέβαια συμπεράσματα περὶ τῶν πραγματικῶν σχέσεων τοῦ Θεοδωρακοπούλου πρὸς τὸν Πλάτωνα, σχέσεων ἀποδεικνυούσιων παντελῆ ἀγνοιαν καὶ τῶν διδαγμάτων καὶ τοῦ λόγου τοῦ φιλοσόφου. Εἶναι διὰ τοῦτο παράδοξον, ὅτι παράδοξοί τινες ἀνθρωποι (Τατάκης, Δεδόπουλος) ἔκριναν ἀλλο τι ἔργον τοῦ Θεοδωρακοπούλου εύμενως!! Φαίνεται ὅτι συμβαίνει δυοῖν θάτερον· ἡ εἶναι τόσον βαθυγγάμονες καὶ σοφοί, δοσον δ ὑπ’ αὐτῶν ἐπαινούμενος, ἡ ἡ ἐν «μαλλιαρισμῷ» ἀδελφοσύνη προάγει αὐτοὺς εἰς σημεῖον, ὥστε γὰρ ἔθελοτυφλῶσιν.

εἰδικευθῆ! Καὶ πῶς ὅχι; Πῶς δὲν εἶναι πλατωνικός, ἀφοῦ ἀρνεῖται τὴν ἀνασίαν τῆς ψυχῆς, τὴν τάξιν καὶ ἀρμονίαν τοῦ κόσμου καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν προσωπικότητα τοῦ Θεοῦ; Καὶ εὑθὺς ἐπέρχεται αὐτόματον τὸ ἐρώτημα· ἀλλὰ τότε πῶς ἐπεχείρησεν διγενναῖος τοιοῦτον ἔργον, διερ προαπαιτεῖ πολλὰ καὶ οὐχὶ συνήθη ἐφόδια; Ἐνταῦθα συμβαίνει δυοῖν θάτερον· ἦτορ ἔχει τὸ μῆδαμηγιγνώσκειν ἐαυτόν, ἵνα κατὰ Πλάτωνα εἴπωμεν (Φίλ. 48d), τουτέστι παντελῆ ἀπουσίαν τῆς αὐτογνωσίας (διοσκερῆ ἔλλειψιν τοῦ «γνῶθι σαυτὸν») ἥτις ἐξέλαβε πάντας τοὺς Ἑλληνας ὡς Ἀβδηρίτας, εἰς οὓς δύναται τις νὰ λέγῃ διτι ἀν ἐθέλῃ. Καὶ ταῦτα μὲν ἀφορῶσιν εἰς αὐτὸν τὸν συγγραφέα καὶ εἶναι εἰς ήμᾶς ἀδιάφορα. Δὲν εἶναι δημος ἀδιάφορα ἀλλὰ τινὰ πράγματα, καθηδράρχοντα μεγάλην σπουδαιότητα καὶ ἀφορῶντα οὐχὶ εἰς τινὰ μόνον ἄλλον εἰς αὐτὸν τὸ σύνολον. Ἐρωτᾶται δηλαδὴ καὶ ἐρωτᾶται εὐλόγως·

α) Πῶς δινθρωποι ἀγευστοί τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ στερούμενοι βασικῶν καὶ ἀπαραιτήτων ἐφοδίων εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ εἰδικώτερον νὰ κατανοήσωσι τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν;

β) Πῶς αὐτοί, ἀγευστοί παντελῶς τῆς γλώσσης, εἶναι δυνατὸν ὡς καθηγηταὶ νὰ διδάξωσιν ἀπὸ καθέδρας πανεπιστημιακῆς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ μάλιστα φιλοσόφους, ὃν τὴν γλῶσσαν ἀγνοοῦσι καὶ τὰ νοήματα διαστρέφουσι καὶ παρανοοῦσιν;

γ) Ποίαν καὶ πόσην βλάβην δὲν προξενοῦσιν, δταν ἀγνοοῦντες δλως τὴν γλῶσσαν περιπίπτωσιν εἰς παρανοήσεις καὶ διαστροφὰς τοῦ νοήματος τῶν ἀρχαίων συγγραφέων; Ὁφελοῦσιν ἀρά γε διδάσκοντες ἦτορ τούναντίον βλάπτουσι καὶ βλάπτουσι μεγίστην καὶ ἀνυπολόγιστον βλάβην τοὺς φοιτητὰς, ἀφοῦ κατὰ φυσικὸν λόγον παρασύρουσιν αὐτοὺς διὰ σφαλερῶν διδαγμάτων εἰς παρανόησιν τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων;

δ) Ὁφελεῖ ἦτορ βλάπτει καὶ βλάπτων καταστρέφει τοὺς φοιτητὰς καὶ καθόλου τὴν νεότητα, δταν εἰσάγγη αὐτοὺς εἰς λόγους περὶ ἐρώτων καὶ παιδεραστιῶν;

Ἄλλο ἦτορ προκειμένη θλιβερὰ ἱστορία ἐμβάλλει εἰς ἀπαισιοδόξους διαλογισμοὺς καὶ ἀμα παρέχει τὴν λύσιν εἰς τινὰ ἀνεξήγητα ἐκ πρώτης ὅψεως φαινόμενα. Ἐξηγεῖ δηλαδὴ διατί πολλοί, ὡς διτιέρος ἐκδότης τοῦ πλατωνικοῦ Φαίδρου, εἶναι γλωσσοπλάσται καὶ χαλκευταὶ ἴδιου ἔκαστος γλωσσικοῦ κατασκευάσματος. Οὗτοι ἀγνοοῦντες τὴν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ μὴ ἔχοντες οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔννοιαν τῆς χάριτος αὐτῆς τρέπονται εἰς τὴν λεγομένην δημοτικὴν¹. Ἀποφεύγουσι τὴν καθαρεύουσαν, τὴν συνέχειαν τῆς ἀρχαίας, διότι ἀγνοοῦσιν αὐτὴν, καὶ πρὸς συγκάλυψιν τῆς ἀγνοίας καταφεύγουσιν εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν, τουτέστιν εἰς τὴν λεγομένην δημοτικὴν ἀλλὰ πράγματι τραγελαφικὴν οὕτως εἰπεῖν γλῶσσαν. Φαντάζεσθε δτι δικότης τοῦ πλατωνικοῦ Φαίδρου θὰ ἔγραψεν ὡς γράφει, δην εἶχεν ἐμβαπτισθῆ εἰς τὰ νάματα τῆς ἀθανάτου γλώσσης καὶ εἶχε πως γευθῆ τῶν θελγήτρων αὐτῆς;

Ἐξηγεῖ διατί πλεῖστοι δσοι νέοι εἶναι ἦτορ γίνονται «δημοτικισταί», μᾶλλον δὲ ψευδοδημοτικισταί. Οἱ νέοι, ἐκ φύσεως ρέποντες ἐπὶ τὰ εὔκολα, προτιμῶσι

¹ Λέγομεν τοῦτο, διότι ἀλλο εἶνοι ἦτορ ἀληθῆς δημώδης καὶ ἀλλο ἡ φανταστικὴ ἐπινόησις τῶν γλωσσοπλαστῶν. Ὁρθῶς δὲ εἰπεν δικαθηγητής κ. Κωνστ. Λογοθέτης («Ἀντιδικία τῶν τόνων, σ. 359) δτι «ἡ γνησία καὶ καθαρὰ δημοτική, ήτις ἐκληροδοτήθη ὑπὸ τῆς μακρᾶς παραδόσεως καὶ χωρεῖ παραλλήλως πρὸς τὴν καθαρεύουσαν, εἶναι σαφῆς καὶ εξληπτος, κατάλληλος ὅπωσδήποτε εἰς ἔκφρασιν ἀπλῶν καὶ στοιχειωδῶν νοημάτων καὶ εἰς ἐκδήλωσιν τῶν ποικίλων τῆς ψυχῆς κινήσεων καὶ συναισθημάτων, κατάλληλος ἄρα εἰς τὴν ποίησιν».

τὴν λεγομένην δημοτικήν, τὴν γλῶσσαν τῆς αὐθαιρεσίας, ἀντὶ τῆς καθαρευούσης, οἵτις ἔχει τάξιν καὶ ἀπαιτεῖ τὴν ἐκμάθησιν τῆς τάξεως ταύτης. Καὶ διατί νὰ μὴ εἶναι ψευδοδημοτικισταί, ἀφοῦ τοιοῦτοι εἶναι καὶ οἱ νέοι καὶ «μοντέρνοι» καθηγηταί των;

Ἐξηγεῖ διατί ἐπιπολάζει δυστυχῶς ἢ ἀγραμματωσύνη καὶ διατί κατὰ τὰς εἰσιτηρίους εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἔξετάσεις ἐμφανίζεται τὸ οἰκτρὸν θέαμα, ὅπερ παρέχουσιν αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀποφοίτων τοῦ Γυμνασίου;

Ἄλλὰ ταῦτα πάντα ἀποκαλύπτουσι καὶ τι ἄλλο σπουδαιότατον καὶ θλιβερότατον, τὴν ἀσύγγνωστον δηλονότι ἀδιαφορίαν τῆς πολιτείας πρὸς ἐθνικότατα καὶ ὕψιστα ζητήματα. Καὶ τί ἄλλο εἶναι ἢ ἀδιαφορία ἀσύγγνωστος καὶ αὐτόχθονα ἐγκληματική, ὅταν ἐπιτρέπηται εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μάλιστα τῆς ἀνωτάτης νὰ διδάσκωσιν ἀπὸ τῆς ἔδρας τῆς πανεπιστημιακῆς καὶ διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν γλῶσσαν παρακεκομμένην καὶ παράφρονα¹; Πάντα τὰ ἔθνη ἔχουσι τὴν ἐπίσημον αὐτῶν γλῶσσαν, ἵνα πρῶτοι κατὰ καθῆκον σέβονται οἱ δημόσιοι λειτουργοί. Ἐξαίρεσιν δυστυχῶς ἀποτελεῖ τὸ λαμπρότατον καὶ ἴστορικότατον τῶν ἔθνων μόνον τοῦτο ἐπιτρέπει τὴν γλωσσικὴν αὐθαιρεσίαν καὶ παρέχει τὴν κακῶς νοούμενην ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους του (εὐτυχῶς δὲ λίγους) νὰ ἀσεβῶσιν εἰς αὐτὸ τὸ σεπτὸν Παλλάδιον, τὴν γλῶσσαν τὴν ἔθνικήν! Ἄλλὰ θὰ ἥτο πλάνη, ἀν νομισθῇ διτὶ πρόκειται περὶ παρωνυχίδος. Ἡ Ψυχολογία διδάσκει ἡτὶ ἢ νοητικὴ ἐνέργεια εἶναι συναφής πρὸς τὴν γλωσσικὴν λειτουργίαν ἀνωμαλία λογική καὶ ἀταξία λεκτικὴ εἶναι ἀχώριστα. Ο διαστρέφων ἀριστὸν γλῶσσαν καὶ εἰσάγων λεκτικὴν ἀταξίαν διαστρεβλοῦ συγχρόνως τὴν διάνοιαν², ὁ εἰσάγων τὴν γλωσσικὴν ἀτασθαλίαν εἰσηγεῖται καὶ τὴν πνευματικὴν καὶ μετ' αὐτῆς καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀναρρχίαν³. Οὐδὲ εἶναι δλως ἀσχετος πρὸς τὴν γλωσσικὴν αὐθαιρεσίαν ἢ ἐπ' ἐσχάτων ἐπιπολάσασα παρ' ἡμῖν κοινωνικὴ παράκρουσις καὶ πολιτικὴ ἄλλοφροσύνη.

Ἄς ἀνανήψωμεν, ἔστω καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, καὶ ἀς ἀναλογισθῶμεν, μικροὶ καὶ μεγάλοι, δπόσας ὑπέχομεν ἀπέναντι τῆς ἴστορίας εὐθύνας· ἐνθυμηθῶμεν διτὶ μετὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς γλώσσης εἶναι συνυφασμένη αὐτὴ αὐτῇ ἢ ὕπαρξις τῆς μεγαλωνύμου ἡμῶν Φυλῆς.

¹ Πῶς ἐπιτρέπεται, πρὸς θεοῦ, εἰς καθηγητάς Πανεπιστημίου νὰ λέγωσι καὶ γράφωσι «ἀτόφια καλούπια τῆς σύνειδησης», φωτοβολιὰ καθάρια, ἀτρεμόφεγγος καὶ ἀσύνειδος, πρωταρχὴ καὶ ἀγνωσιά, θέαση καὶ θεάζομα, σύδετα καὶ μεγαλυγάρι, λιοπύρι καὶ καταράχι, πυρωμός καὶ γήτεψαν, κατὰ θανάτου καὶ μεσοδρομία, συντυχία καὶ ἀμορφωσιά, μπορετὸς καὶ ἀντιστόλι, ἥδοντες ταῖς καὶ ιστόρισμα, αἰσθησιακότητα καὶ πισωδρόμηση, αἰδωσύνη καὶ λειψάδα, λογοτεχνίτες καὶ καταμεσημερίς, ἔχθρητα καὶ ιδώματα, γύρωθε καὶ δυναμερός, καταφύγια καὶ ιεύτυχισμός, συνοδίτισσες καὶ προβληματισμός, ἀνύπνωτος καὶ ἀπνευμάτιστος, συνεγγισμός καὶ ἔξωλογικός, θεοζαλιὰ καὶ φωτοσυρμή, εἰδὴ καὶ θρασεμένη κτλ. (ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ). Καὶ πάλιν «στὸ ἀναμεταξύ, ἀγάμεσα, παράκεντρα, τὸ τέντωμα τῶν αἰμοφόρων ἀγγειῶν, στρίβει κλπ.» (ΛΟΥΡΟΣ).

² "Ηδη δὲ Πλάτων παρετήρησεν διτὶ «τὸ μὴ καλῶς λέγειν κακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς» (Φαίδ. 115e).

³ Οὐδεὶς εὖ φρονῶν δύναται σήμερον νὰ ἀρνηθῇ διτὶ οἱ πρωτεργάται τοῦ γλωσσικοῦ διμίλου καὶ τῆς «έχπαιδευτικῆς μεταρρύθμισης» προπαρεσκεύασαν ἐν ἐπιγνώσει ἢ ἀνεπιγνώστως καὶ ἔξέθρεψαν μεγαλόσχημον τὸν παρ' ἡμῖν κομμουνισμὸν καὶ τὴν οἰκτρὰν καὶ ἔθνοφθόρον ἀνταρσίαν. Τοῦ κακοῦ τούτου ἐκεῖνοι εἶναι οἱ πρωτοι καὶ κύριοι αἴτιοι. (Προεξάρχουσι Γληνός, Δελμούζος, Τριανταφυλλίδης—ἢ γνωστὴ ἐπάρατος τριάς).

ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΡΙΤΗΣ ΕΡΡΥΤΗΜΑΤΟΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΟΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ἐν σελ. 5 στίχ. 32 ἀντὶ τόσον γραπτ. πόσον. Σ. 13 στ. 46 ἀντὶ μόνος γραπτ. μείνας. Σ. 17 στ. 40 ἀντὶ δρώης γραπτ. δρώης. Σ. 19 στ. 24 ἀντὶ μελετῶη γρ. μελετφη. Σ. 20 στ. 2 ἀντὶ ἔξηγηθῶ γρ. ἔξηγῶ. Σ. 21 στ. 18 ἀντὶ ὄμηγ. γρ. φμην. Σ. 22 στ. 9 ἀντὶ ᾧ γρ. ᾧ. Σ. 25 στ. 10 ἀντὶ "Ἄδου γρ. "Ἄδου.